Serdema Nû

Ji alî desteyê nivîskaran ve tê belav kirin

Sal 1 Hejmar 6 Puşper 1986 Nirx:6 Kronî Swedi

Mafên Carenus

BÎRANÎNÊN RÊDAKTORÊ "SERDEMA NÛ"

" Serdema Nû ", ji bo parastina mafên rewayên neteweya kurd xwe berhev kiriye.Ev neteweya xwedî nav û nîşanên teybetî,xwedî dîrokeke geşa dûr û dirêj, ku dagirker tu carî nikarine nîşanên taybetî yên wê û kultura wê winda bikin.Ev armance, armanceka yekcar berz û bilinde û li vê demê xwedî dîmenekê ciyawaze.

Ev rewşa aloza ku mixabin bi dirêjiya çend sedsalên vê dawiyê,bi ser Kurdistanê de hatiye,bûye sedem ku pêşdaçûna dîrokî li perçeyên Kurdistanê bi şêweyekê cuda û bi rêbazeka cur be cue be.

Ciyawaziya şert û mercan li vê perçeya Kurdistanê an ya din hide cara ji snûran derketiye.Bo nimûne, çewa dibe em çavên xwe li vê rastiyê bigrin ku Kurd bê guman paş mayên qewmên "Mad"-in ku li beşeka fire ya rojhilata naverast hukumeteka bi hêz hebû berî ku ereb û turkên niha ew qunax birî be. Di mesela regez û zimanî jî de, ferq li navbera kurdekî û erebekî, ne wek ferqa li navbera kurdekî û fariseki ye. Ji aliyê dîrokê ve,qewmên turk yên muhacir,gelek li paş ku kurda dewlet û civaka xwe ya taybetî sazkirî bû,hatine Asya biçûk.

Tesîra dînê Îslamê ku di bingehê xwe de dînê ereban bû û bi şîr û darê zorê li ser qewm û neteweyên din ferizkirin û bi sedema hindê ku ev neteweyên musilman bûne, di damezrandina vê kulturê û pêşdabirina wê de beşdar dibin.Digel vê rastiyê ku hukumeta alî Osman di bingehê xwe de hukumeteke dînî bû û taybet bi qewmê turk bû.

Ev bi xwe meseleyeke ku şûnwarên xwe hiştine di peywendiyên navbera qewm û neteweyên di nav sinûrên Împratoryeta Osmanî de.

Peydabûna dewletan li ser bingehê "Eta-nasyon" meseleyek dine ku rehên wê di guhurina bingehê aborî yê jêrîn û borçiwaziya pêşesaziyê de hene.Ataturk û Reza Şah her yekî bi şêweyekî,lê bi rêbazeka nêzîkî hev û bi nexşeyê giştiyê Împiryalîzmê ku pêkhatî bû ji çardewrgirtina yekemîn welatê sosyalîst di cihanê de.Ataturk û Reza Şah î hewildan ku dewleta Turkiyê û Îranê bingehê "Eta-nasyon"bibin ser şeklê dewletên Ewrupayî.Di vê rê de pêkola wan ew bû,ku vê neteweyê û kêmiyên din yên neteweyî bibuhijînin-bihêlin- di nav sinûrên cugrafî yên wan her du dewletan. Ev gaveke paşverû û dijî dîrokê bû. Lê mixabin ji ber hoyên cur be cur amadebûna pêşdabirina vê pîlanê , hebû. Ji vê jî giringtir li perçeyên cuda yên Kurdistanê şûnwarên kûr li peg xwe hiştin.Ji ber vê yekê jî qunaxa bêşdaçûna dîrokî û şoreşa civakî ya Kurdistanê gelek a aloze.

Li ser vî bingehî çareserkirina vê rewşê pêwîst bi kar û lêgerîneke kûr heye û ev jî ewe ku dirûs-

Kurd li Turkîye

KURD KÎNE...

Beşa duwema nivîsara profîsor Şî şmanovî ya ku li rojnameya "Otîçêstêvên Front" -eniya welatparêz a Bulgarî bi rubrîkê "Kurd Kîne " belav buy û kak Talî Kakeyî wergerandiye zimanê kurdî.

Tu tiştek nikariye rê li doza kurd bigre û nehêle tevgera azadîxwaza kurd pêşde biçe. Her piştî inqilaba eskerî a 12 adara 1971 an wezîrê edliyeta turk Îsmaîl Aras di axaftinekê de li perlementoyê got " di nav xelkê kurd de bizavek heye, hizr û bîrên damezrandina dewleteke serbixwe belav dike li nav xelkê rojhelata Enedolê.Her weha regehand ku rêxistineka nihênî a kurdî hatiye dîtin. Ev rêxistine tekoşînê ji bo serxwebûna Kurdistanê dike û ala û muhra wê jî dirust kirine. Di nîsana 1971- an de , hukumetê hukmê urfî li ser yazde herêmên kurdî belav kir. Li ser vê rewşê ajansa Associatet Press a Emrîkî li 29-î nîsana wê salê de ragehand "bi şêweyekê resmî behsa tirsa serhildana kurdan dike ev serhildana ku dibe astengek dij war li ser sinûrên rojhelata heval benda wan di Nato de. Rojnamevanekî turk piştî gerekê li 15 e herêmên Enedola rojhilat dinivîse "ev herêmne bi bîr û bawerên separatîst dikelin".

Paş 8 salên din, li septembera, 1979-an rojnama Entirnational Hir-

www.arsivakurdi.org

mê stratejîk û taktîka tevgera rizgarîxwaza niştîmanî çewa be.

Ev pirse, bersiva wê di,naskirina rewşa niha ya her perçeyeke Kurdistanê û xisusyatên hevbeş yên tekoşîna rizgarîxwaza niştîmanî li hemû perçeyên Kurdistanê de heye... Her weha şertên navnetewî kêm yan pir rolê xwe dilîzin.

Nivîsara jêrî bîr û raya endamekê desteya nivîskarane ku di mesela stratejîk û taktîka tevgera rizgarîxwaza kurd de li gor şert û mercên niha, bi zincîreyeka lêkdan û dîtinên taybetî dinivîse.

Em vê nivîsarê belav dikin,hêvîya me ewe ku me derî li behsekê fireh û giring vekir be. Partî û rêxistinên me beşdarî bikin.Behskirina vê meselê jî nayê wê manayê ku em dijatiya vê partiyê yan ya din li vê perçeya Kurdistanê yan ya din dikin, lê belê bersiva vê pirsa pêwîst û bingehî mebesta me ye.

MAFÊ ÇARENÛSÊ Û DÎTÎNÊN CUR BE CUR!

Nivîsîna: Şêrvan

Her çiqas pêş peydabûn û serhildana zanista civakî anko Marksizm, gelên bindest û bêmaf,hestê neteweyî ew livandine û ji bo rizgariyê tekoşîn kirine,lê ev hest û xebat û tekoşîne ne ketibû qalibekî zanistî û tiyoriyeke zanistî jêra ne hatibû dîtin. Zaneyên borciwazî eger behsa meseleya azadiya neteweyî kiribe jî, di çarçuwa tengê , berjewendiya sermayedar a çavsêner de behs kirine û mafê azadiyê jî bi vê dîtinê lêkdane. Ev gotina bihagiran û navdar "her neteweyek stemê li neteweyeke din bike,ew netewe nikare azad be". Ev axaftine vê rastiyê îsbat dike,ku azadiya rast di demekî de ciyê xwe digre ku wekhevî li navbera gelên ciyawaz hebe û ferq û cudayên siyasî,kulturî û civakî ne mînin.Mesela diyarkirina mafê çarnûsa gelan bi destê wan, ji zû de li nav partiyên siyasî yên Ewrupayî û heta li nav Marksîsta jî ciyê dan û standinê bûye û dîtinên cur be cur hebûne.

Lenîn digel,dewlemendkirina tiyoriya Marksîst "mafê çarenûs" bi eşkerayî û bê çep û cîr,bûye. Ev mesela giring û aloza civakî di aliyê tiyorî de çareser kir û bi kar jî anî paş serkeftina şoreşa sosyalîsta mezina oktoberê li welatê pirgelê Rusyayê, wekhevî li navbera qewm û neteweyên di nav sinûrên yekîtiya Sovyet de pêkanî. Lenînî hîn li sala 1916-an nivîsiye: Sosyalîzma serfiraz neçar dibe demokrasiyê temam bike.Eger weha be ne tenê wekheviyê li navbera neteweyan pêktîne, lê belê mafê neteweyên bindest ji bo xuyakirina çarenûsa wan jî dide destê wan,anko mafê azadiyâ cudabûnê jî qebûl dike.Partiyên sosyalîst eger niha û li dema şoreşê û serkeftinê bi hemû hêza xwe îsbat nekin ku neteweyên bindest azad dikin û li ser bingehê hevgirtina azad peywendiyan pêre girê didin-yekitiya azad jî bê azadiya cûdabûna axaftineke derewe ew partî xeyanetê li sosyalîzmê dikin."Eserên helbijartî,çapa Mosko,farisî,1918 rûpel 227-28"

Serkeftina şoreşa sosyalîsta oktoberê bi ser rijêma borcuwazî-feodal a Rusya yê, karekê mezin kire ser hestê neteweyî yê gelên Asya û tekoşîna wan ji bo rizgariyê dijî kolonyalîsta guhurîn bi serda hatin.Gelê kurd jî her çiqas di navbera dewletên paşverû û ser bi Împiryalîzmê hatibû dabeşkirin.Lê belê şêweyê cur be curê tekoşînê ji bo mafên neteweyî û rizgariyê domkir.Tekoşîna gelê kurd ku berî wê serdemê her bi seroktiya şêx,derebeg û serok eşîran bû,guhurîneke kûr bi ser cewher û naveroka wê de hat û seroktiya wê kete destê pertiyên demokrat û pêşverû û piştgirtina cutkar û zehmetkêşên gundî kete nav programa wan û bû armanca wan.

Li welatên paşvemayî û bindest weke Kurdistanê,piştgirtina cutkar û zehmetkêşên gundî di tevgera rizgarîxwaz de,bingehê nexşeyê serkeftinê ye.

Lenîn li sala 1921-an gotiye"di ser wê rastiyê re ku xelkê cutkar û zehmetkêş hîn paşvemane,lê belê di qunaxên pêşeroja cihanê de, ew rolekê şoreşgêrê pir mezin dilîzin" "Lenîn,eserên giştî,cildê 32, ru , 482, Rusî". Weke hûn bi xwe jî dibînin li Kurdistanê jî di ser pêşveman û jêrdestiyê re,hêza bingehiya serhildan û tevgerên Kurdistanê vutkar û gundî bûn û heya îro jî her ewin.

MAFÊ ÇARENÛSÊ Û PARTIYÊN SIYASÎ YEN KURDISTANÊ.

Weke me behs kirî,partiyên siyasî yên Kurdistanê,ku bi şêweyekê giştî digel şerê cihanî yê duwem yan paşî şerî hatine damezrandin û ketine meydana xebat û tekoşînê.Di hişyarkirina xelkê me de û rêzkirina wan di meydana xebat û tekoşîna siyasî de, rolekê giring lîstin. Lê nabe em ji bîra bikin ku ev partiye nikaribûn bi wirdî-diqet- û şêweyekê zanistî şertên cihanê û deverê û qunaxên tekoşîna neteweya kurd lêkbidin û li şûna xuyakirina doza kurd weke neteweyeke çend milyonî ya perçekirî,hewilbidin ji bo yekitiya xebat û tekoşîna hemû perçeyên Kurdistanê mesela Otonomî di nav çarûvê dewletên dagîrker anîn meydanê, mâfê çarenûsa neteweya kurd bi pişt guhê xwe ve avêtin û dabeşkirina Kurdistanê bi şêweyekê nedîrekt qebûl

www.arsivakurdi.org

kirin. Partiyên siyasî yên kurd bi helgirtina diruşmê otonomî xetekê reş bi ser hêvî,armanc û fedakariya rêberên tevgera kurd û zehmetkêşên kurd re anî,ku bi kêmayî di sedsaliya nuzdê de ji bo azadî û serxwebûna Kurdistanê hezaran kesa canê xwe feda kirine.

Ji bilî vê bi helgirtina diruşmê otonomî,êdî ne tenê mesela kurd di çarçûvê van dewletan de ma, û bi hîç rengekî mafên neteweyî yên kurd qebûl nekirin,lê belê neteweyên xwe ji li jêr stem û diktatoriyê hiştin û biçûktirîn şûnwarên azadî û demokrasiyê-ku şertê otonomî ne- li welatên xwe winda kirin. Her weha bi vê siyasetê doza kurd jî nikarî di warê siyasîyê navneteweyî ciyê xwe bike û biçe rêza gelê ku li paş cenga cihanê ya duwem, ji bo serxwebûnê serê xwe hildan û serfiraz bûn.Di wextekîde ku gelê qehremanê Vîetnamê jê derkeve,tu gelan bi qasî gelê kurd fedakarî nekiriye û qurban nedane.

Partiyên siyasîyên kurd bê guman bi dîtinên xwe li ser wê baweriyê bûn, ku bi helgirtina druşmê otonomî rêya tekoşînê-bi kêmayî-ji bo bi derxistina mafên neteweyî,vedikin û bi vê rê dikarin di çarçûvê wan welatên ku kurd tê de dijîn , ziman û kultura xwe ya neteweyî pêş da bibin û heya radeyekê-derece - kar û barên welatî bigrin destê xwe û ev bi xwe gaveke bo çareserkirina doza kurd û xelaskirina wî ji bindestiyê. Lê tevruba me ya rabûrî bo me derxist ku ew hukumetên , doza otonomî jê tê kirin,ew nînin yên ku bawerî bi azadî,demokrasî û mafêb gelan hey. Wan hukumeta her tim bi agir û asinî,bi girtin û sêdara û bi tank û top qetlîama bersiva daxwazên rewa yên gelê kurd dane.

Di van 40 salên dawî de her çiqas gelê kurd û rêberên wî yên siyasî hawar kirine û gotine ji bilî otonomî tu tiştê din me navê, lê dîsan dujminên gelê kurd ew bi "separatîst,nûkerên biyaniya......." tawan barkirine. Pir caran jî-mixabin- hêzên demokratên wan dewletan jî bi propaginda rijêmen paşverû hatine xapandin û dijî tevgera rizgarîxwaza gelê kurd rawestane. Di encama-netîce- ji bo bi dest xistina mafê otonomî di vê dema da wî de, gelê kurd pêtir ji 50 î hezar şehîd dane.Bi sedan bajar û gund kavil bûne û hatine şewitandin.Ev hemû û otonomî perçeyeke biçûke ji demokrasiyê,anko eger li welatekî her hindik demokrasî jî hebe ne kes tê kuştin ne jî pêwîst dike deh-duwazde salan şerê çekdarî ji bo bê kirin û bi hezaran lawên kurd şehîd bibin.

GUHURÎN DI ŞÊWEYÊ TEKOŞÎNÊ DE...

Di vê demê de tevgera rizgarîxwaza kurd li her parçeyeka Kurdistanê bi qunaxeke cur be cur derbas di be. Tekoşîn tûşî evrazî û nişîviya bûye, hêmînatî û tunrd û tûjî bi xwe re aniye. Lê belê li ser yek bingeh û li ser yek rîşe akincî bûye, ew jî domkirina tekoşînêye û îsrar kirina li ser mafên neteweyî. Ev aliyê pozitîvê rewşa tevgera rizgarîxwaza kurde, aliyê negatîv jî bila ji bîra me neçe ku pêkhatiye ji hevnegirtin û bi hevnegirêdana tekoşînê ye.He weha nebûna stratejîkeka eşkera û hevgirtî di navbera hêzên siyasî yên kurd de.

Li Kurdistana Turkiyê, partiyên siyasî her ji destpêka damezrandin û tekoşînê, druşmê mafê çarenûse, wek pêkanîna dewleteke serbixwe ya kurd helgirtiye û-bi rast-ku Kurdistanê weke welatek kolonî dibînin.

Li Suryayê her çiqas partiyên kurd doza mafên kulturî dikin lê mixabin hîn li ser diruşmekê stratejîk saz ne bûne. Her çende kurdên Suryayê jî ne kêmtir ji perçên din yên Kurdistanê di jêr stema neteweyî , dane.

Li Kurdistana Êraq û Îranê rewş ferqe.Tekoşîn dijwartire û rijêmên diktator û şovenîst şerê malwêranker û jenosîdî digel neteweya me dikin.

Partî jî neçar bûne ji bo piştgirtina man û nemana gelê xwe dest bidin çekên xwe û welatê xwe biparêzin.Lê ji aliyê siyasî ve, li ser kaxezê nebe, tu guhurîn bi ser de ne hatiye, her weha nikarine di aloziya siyaseta deverê û cihanê de rêyeke rast ji bo mesela kurd bibînin. Ji bilî vê ya jî di programên siyasî yên partiyan de peyva mafê çarenûsê ciyê xwe kiriye, lê mixabin ev diruşme bi tenê li ser rûpelên programî de heye û hîn ne çûye nav xelkê me û hîn xelkê me hîn nekiriye ku gelê kurd weke her neteweyekê mafê hey çarenûsa xwe bi destê xwe diyar bike,anko pêkanîna dewleteka serbixwe û demokrat bi mafê xwe bizane û ev baweriye biçe nav kûratiya hest û mêjî û dilê wî.Ne tenê ev, hin ji rêberên partiyên siyasî di axaftin û hevpeyvînan de,mafê diyarkirina çarenûsê û pêkanîna dewleteke kurd haşatî lê dikin û heya bi "xewn û xeyal" jî dibînin.

Mafê diyarkirina çarenûse ji bilî manaya pêkanîna dewleteka serbixwe tu manayên din nînin.Ew zirtiyariya jî jêre dibînin "gelekê bê ala,bê dewlet û bê nûner li civata neteweyên hevgirtî bi têr û destelat û xwediyê xwel dizanin.Lê weheye-mumkine-bersiva vê pirsyarê wesa ya hêsan nebe: ku li vê cihana pir ji şer û asteng,kîjan gel

www.arsivakurdi.org

neye bê kiyan û bê dewleteke serbixwe û azad "ter û bi destelata siyasî,bê welatekê serbixwe û azad - têr û bi desthilat û xwediyê - xwe ye? Neteweyek ku xwedî keyan û dewleta xwe nebe,neteweyek ku destelata siyasî li ser xaka xwe bene,neteweyek ku nikaribe bi destê xwe çarenûsa xwe diyar bike,çewan dikare têr û bi destelat û xwediyê xwe be û nekeve jêr destê ferman û destelata vî yan wî? Li vir eger ew -rêberên siyasî- li gor şertên îroyîn van axaftina bi taktîk û siyaset bizanin,bila em li ber çavên xwe deynin ku rêberên van partiyên siyasî hemû rê lê hatine girtin û nikarin daxwaza dilê xwe û gelê xwe bi eşkerayî bibêjin. Lê em jî dikarin bi kêmayî vê pirsê bikin: Erê ev cure bîr û raye ziyanê na gehînin doza kurd veke gelekê bîstmilyonî û beşkirî? Erê ev cure axaftin û gotin,hestê neteweyî û bîr û baweriya rizgarî û hevgirtinê, perçe nake? û hêviya serkeftine di hest û dilê zehmetkêşên kurd de laeaz-zeîf-nake? Erê mafê diyarkirina çarenûse bi tiyoriyên reformîst û şêl û bêl, kiz nake?

Tecruba tevgera rizgarîxwaza kurd bo me derxistiye ku her çiqas rêberên siyasî yên kurd xwe bi hukumetên dagîrker ve girê bidin, û her çiqas bi hêviya alîkariya serwexta wan hukumeta bin û her çiqas carna wan bi "hevalbend, azadîxwaz bav û hekem" jî bizaninL lê dîsan ew hukumet pê bawer nabin.Her demekê delîve-furset- bo helkeve û hest kirin ku tevgera rizgarîxwaza kurd nizîkî serkeftinê bûye,derbên xwe lê diweşînin û karekê wilo dikin ku tevgera kurd bişkênin û xwîna hezaran lawên zehmetkêşên kurd bi avê de diçe.

Eger em temaşa raburdû yê xwînawî yê neteweya xwe bikin,berhemê wê her eve yê ku em îro dibînin.

Li vir mabesta min ev nîne û kes jî nabêje, ku rêberên siyasî yên kurd her ji niha bila doza damezrandina dewleteka serbixwe ya kurd bikin. Yan ev sinûrên kolonyalîstan çê kirine,her îro têk bidin.Ne, ev li gor şertên îroyîn yên deverê û cihanê dema wê ne hatiye.Her çende eger doza wê bê kirin jî ne kufre û ne jî qiyamet radibe.

Kurd neteweyeke ji 20 milyonî der bas dibe,ku her niha û li pêşerojê jî ciyekê staretjîk di rohilata navîn de dibîne. Xwedî hêz û karîneke civakî wilo ye ku xelk li hember neçar dibe,hisabê jêra bike.

Kurd neteweyeke wek gişt gelên vê cîhanê, mafê diyarkirina çarenûsa, xwe heye. Mafê hey ku di welatê xwe yê azad û serbixwe, ziman,edebyat û kultura xwe pêşda bibe û bi pêşdabirina wan, beşdarî sivilisyona gelên cîhanê bibe.

bo azadiyê kete nav çiyayên rojhilata Turkiyê. Li ser dîwarên xaniyên nîv herifte tê nivîsîn "AZADÎ JI KURDISTANÊ RE".

Doza kurd ya ku her tim haşatî lê tê kirin bi navê yekîtiya welatê turkan, dînamêteke rasteqîneye di bingê Turkiya hevçerx de".Înqîlaba 12 septembera 1980-an, tevgera rizgarîxwaza Kurdistanê bêhêz nekiriye. Li 20 î septembera 1981-an, peyamnêrê teybetî yê ajansa Asociatet Press Stîfan Herst paş gera xwe li herêmên kurdan bi vî rengî behsa rewşa yek ji melbendên giring yên kurda "Hekarî" dike: her pênc deqîqan carekê du polîs bi çekên otomatîkiyên modern li kolaên bajarê Hekarî tên û diçin.Di vê herêma hejar û belengaza kurdan de, eskerê turk hest bi tenahî û rehetiyê nake, efserên wan dibêjin"ÇETE" yên kurd nemane, lê aloziya rohilata Turkiyê vê gotinê derew nîşan dide. Li bajarê Hekarî bi tenê doktorek heye. Nexweşxane têda nîne, lê belê pire ji zîndana.Efserekê turk got "ew-kurd-me weke leşkerekê dagirker dibînin û dixwazin dewleteke serbixwe hebe". Peyamnêrê ajansa Frans Press gerek li herêmên kurdan di 17 adara 1985 an de kir û reportajek ji Enqerê re şand. Ji reportajê xuya dibe ku bergiriya çekdara kurdan pêşde diçe. Di van çar salên dawî de li Îrox a ser bi wîlayeta Sêrtê ve,her weha li Şemdînan a ser bi wîlayet a Hekarî ve, cengawerên kurd li 10 î tebaxa sala par,ji nû ve dest bi

Li ser vê bingehê,em dibînin ku mafê rêberên siyasî yên kurd tuneye, di axaftin, hevpeyvîn û weşanên xwe de, li jêr dirûşmê otonomî vî mafê rewa- mafê çarenûsî- bi pişt guhê xwe ve pavên. Zirtiyoriya bo çekin û otonomî bi startejiya mesela kurd dabinin. Bi van cure axaftina raya giştiya cihanê ji vê armanca pîroz varî bikin. Berwajî pêwîste rêberên siyasî yên kurd mafê diyarkirin a çarenûsê bi mafekî rewa yê gelê kurd dabinin û di çarçûva siyaseta partiyên wan de ciyê xwe bigre.

Erkê-wacib- ser milê saîr,nivîskar,hunermend û zaneyên dînî ye ku mafê diyarkirina çarenûse bikin bingeh û hêvênê nivîsîn û propagenda xwe. Pêwîste hest û hoşê xelkê Kurdistanê bi van pîr û bawera perwerde bibe. Dibe tekoşînê ji bo bikin li gor şertên berhev ku vî mafê rewa vegerînin destê xwe.

Di hejmara dahatû de em domdikin.

Nav û nîşana me ewye
Serdma nû Box 7066
163 07 Spanga 7
Swden

Hejimara hîabê me jî ewe
Socete General st Michel
Paris 3080 5052056 France

www.arsivakurdi.org

KURD LI TURKYE

ald-Tirbon a Emrîkî ji Enqerê weşand "dezgehên resmî yên Turkiyê derewa dikin. Tekoşîna kurdan ji tekoşîna serxwebûnê kirine, bi du hêrîşên "vur-kaç" -lêde û bireve - dijî hêzên emniyetê.

Eskerê turk bi hêrîşeke mezin bi navê "Hetav" ji bo "pakkirina" gund û çiyan bersiva wan hêrîşan da. Ev saleke bajarê Beytşebab li jêr sîbera oprasyona "Hetav" dijî. Her sibê ev bajare bi awazên bilbila rojê hembêz dike, lê paş demekê kurt bilbil bêdeng dibin û dengê gulleyan tê. Turk ji pêşmergeyên kurd re dibêje "seperatîst". Her peyva seperatîst bi xwe armanca tevgera kurd nîşan dide, ku kurd dixwazin Kurdistana Turkiyê ji Turkiyê cuda bikin û dewleteke azad û serbixwe ava bikin.

Di adara 1986-an de, şerên dijwar di navbera pêşmergên kurd û eskerên turk qewimîn, li deverên Enedolê û ev çend deng û bahsên wan şerane: li 28 î adarê ajansa Associatet Pressa Emrîkî ragehand ku "hêzên leşkerên turk, hêrîşeke mezin bire ser kurdan li başûra rojhilata Turkiyê. Pêşmergên kurd li dezgehên eskerî û sivîl dida di demê hêrîşa buharê de.

Peyamnêrê ajansa Frans Press Piyêr Lafrans li 20 î adarê ji Enqerê ragehand " ev hefteyeke eskerê turk dest bi oprasyoneke mezin kiriye ji bo "pakkirina" başûrê rojhilata Turkiyê, ev jî hevîldaneke ji bo bergirtina hêrîşa kurdên dijî dewletê şer dikin û serxwebûnê dixwazin.

Yên ku beşdarî vê oprasyonê bûne, hejmara wan digel hêzên komando yên ser bi cendirmên dijî terorîzmê li Enqerê digehe çend hezar kesan. Ev hêza bi kar tê di vê oprasyonê de, meziniya hêrîşa serhildana kurdan xuya dike. Ev 10 roj pêtire hêrîşên ji nişkava dibin ser gunda û bingehên eskerî.

Kovara "Yeni Gündem" li 9 î adarê ragehand, her li devera Tuncelî bitenê 55 hezar esker lê hene, yanko ji bo her mirovekî sê esker. Li Dîsembera 1985-an. doza yekgirtina partî û rêxistinên çepên kurd û turk hat kirin ku tekoşînê bikin ji bo mafên azadî, demokrasî û rêzgirtina mafên mirovatiyê, her weha ji bo parastina neteweya kurd ji çewsandinê.

1-Partiya Komonîst a Turkiyê,
2-Partiya Karkerên Turkiyê,
3-Partiya Komonîst a Ked a Turkiyê
4-Partiya Sosyalîst a Karkerên Turkiyê,
5-Partiya Pêşeng a Karkerî Kurdistan,
6-Partiya Sosyalîst a Kurdistana Turkiyê, programek derbarey hevkariya demokrasî ji bo serxwebûn û demokrasiyê li Turkiyê û piştgirtina mafên netewî yên gelê kurd li Enedola rojhilat îmzakirin.

Her şeş partiyan beyanek hevbeş derberay mesela kurdî belav kirin. Di beyanê de dibêjin "em hewl didin ku hemû hêzên aştîxwaz û demokrat ciyê xwe bigrin di eniyeke fireh de li ser bingehê programekî ji bo "nehiştina diktatoriyê û rizgar kirina neteweyî û ciwakî".

Ne Turkiya û ne Emrîka û ne hevalbendên wan di peymana Etlesî da karina rê li mesela kurdî bigrin. ji bo ku ev mesele nekeve ser şanoya navnetewî. Li jêr tewijmê raya giştiya cihanî, çend rêxistinên navnetewî, jînosîdyan derheqê gelê kurd protesto kirin. Hin nûnerên sosyal demokrat û partiya kesik li Elmanya Federal, di perlementoyê de daxwaz kirin ku alîkariya leşkerî ji Turkiya bibrin. Ev alîkariya ku Turkiya dijî gelê kurd bi kar tîne. Pirojeya biryarekê ku li jê jimara 2. 1687/85 li 6 adara 1986-an weke dekomênteka resmî hate belavkirin dibêje:

- Paş pênc sal û nîvên înqîlaba eskerî li Turkiyê, hîn Kurdistana Turkiyê li jêr hukmê urfî dijî.
- Bi hezaran girtiyên siyasi yên kurd di zîndanan de ne û tên eşkence kirin.
- Ji bilî esker, cenderme, polîs û hêzên emniyetê, çetên çekdar jîsaz bûne. Hejmara wan digehe 25 hezar kesan û alîkariya rijêma turk dikin û Turkiya wan bi kar tîne ji bo kurd bi xwe kurda bikujin.
- Pîlaneke nû heye ji bo 60 hezar malên kurd bi darê zorê vebguhêzin deverên cur be curên Turkiyê û wan ji ser axa wan rakin. Her weha ev dekomênt daxwaza rawestana terorê dijî gelê kurd dike û ji dewltên bazarê hevbeşê Ewrupayî daxwaz dike ku doza gelê kurd bibin ciwata neteweyên hevgirtî.

سوپاس _

روژنامه ی " سەر دەمی نوێ" تا زە ٤ ژمارەی بلاو بۆ تە وە کە چە ند کەس لە هاو ولاتیانی نیشتمان پەروەر وئازا- دیخواز ویڕای نووسینی نامەی تەشویق و دە ستخۆشانە یارمە تی مالیان بـــۆ ناردووین. ئێمە لە کەل سوپاس بۆ هە - نکاوی بە خێری ئەم هاو نیشتمانیانـــە بە لێنی دە دەین کە ڕێبازی نیشتمـــان پەروەری و پێشکە وتن خوازی بەر نادە ین و بە پشتیوانی مادی و مەعنـــە وی هاو نیشتمانانی بە ڕێز تێکوشا نـــی خۆ مان درێژە پێ دە دەین .

تـــێ بینی

"کێڕانـەوەی نووسـراوە وبۆچوونـــی چاپە مە نی جۆربە جۆری جیهان لـــە بارەی کوردستانە وە بـە و مانایە نیـە کە ئێوە روکی باسکراوەکان بە تەواوی لە کـەل بۆچوون و بیروباوەری دەستەی نووسە ران یە ك دەگرنەوە. مەبەستـــی ئێمـە ئەوە یە کـە خوینـە رانی بەڕێز لە بۆ چوون و بیروڕای ڕیکخراوە و حیزب وکـە سانی جۆربە جۆر لەبارە ی کوردســـتان وجوو لانەوەی ڕزکاریخوازی کورد ئاکاداریان هـە بـی .

ســـــە ردەمی‌نوێ

www.arsivakurdi.org

لە چوارچێوەی کوردە ئاوارەکاندا قەتیس نەکرێ ، وە بەعزە هەوالیکی کرینکی ولاتە ئوروپایەکان راکەینێ هەوالدەرتان زیاتر دەبێ • بۆ ئاکاداری دەتوانم رابکەینم کە : "ئامادەم هەوالدەری سەردەمی نوێ لە بریتانیابم تەنانەت بۆ بلاو کردنەوەشی هاوکاری بکەم ، هەوالی سیاسی ئێرەی بۆ بنێرم • لە دوستان یارمەتی وەرکرم ، تەرجومەی بۆ بنیرم • زوریش تێ دەکوشم کە نیشتمان پەروەرانی کورد هان بدەم و ئابونەی سالانە وەرکرم

برادەریکی دیکە لە کوردستانی ئیرانەوە دەنوسی :

باسی روژنامەی کوردی " سەردەمی نوێ" م بیستوە • تکایە هەرچەند ژمارەی کە لێ چاپ کراوە بوم بنیرن• جاوە رزانی سەردەمی نوێ دەبم •

پاشان ئەو برادەرە دەنوسی : بۆ چاپ کردن لە سەر دەمی نوێدا بە کورتی خەبەری پرسەی ماموستا (**هیمن**) تان بۆ دەنوسم •

١- روژی پینج شەمو ٤ /١٣٦٥/٢ ـ ٢٨ی ئاوریلی ١٩٨٦ لە مزکەوتی ئیمام شافعی شاری کرماشان پرسەی بۆ دانرا • نیزیکەی ٥٠٠ کەس لە هەورامان ، جوانرو ، رەوانسەر ،کۆران قەلخانی ، کامیاران ، سنە ، مەهابادەوە لە کەل خەلکیکی زوری کرماشان لە مزکەوت کۆبونەوە •

چەند کەس لە ماموستاو هونەرمەندو شاعیرەکان سەبارەت بە ژیان و بەرهەمی ئەدەبی ماموستا **هیمن** قسەیان کردو بەم بۆنەوە شیعریان خوێندەوە •

٢ـ بە بونەی مەرکی ماموستا**هیمن** شاعیری مەزنی کوردەوە لە ساعاتی ٣ی پاش نیوەرو ١٣٦٥/٢/٥ ـ ٢٩ ی ئاوریلی ١٩٨٦ لە مزکەوتی شیخ سەلیمی شاری سنە کۆری پرسەو سەرەخوشی دانرا، زور لە ماموستاو شاعیرەکان لە سەر ژیان و بەرهەمی ئەدەبی ماموستا **هیمن** قسەیان کرد شاعیری لاو کاك پەشیو شیعریکی خۆی سەبارەت بە مەرکی **هیمن** خوێندەوە ماموستا میرزای هەورامیش هەلبەستیکی جوانی سەبارەت بە مەرکی **هیمن** بەزاراوی هەورامی خوێندەوە • چەند کەسی دیکەش بە نۆرەی خۆیان لە سەر ژیانی ئەدەبی **هیمن** قسەیان کرد •

٣ـ جکە لەم دوشارە لە ورمی ، شنو ، مەهاباد ، بوکان و تارانیش پرسەو سەرەخوشیان بۆ دانا • وەك بزانم هیچ وەسیەتنامەیەکی لە پاش بەجێ نەماوە چونکە لە ناکاو سەکتەی کردبو.

برادەریك لە ئیسپانیاوە دەنووسی :

بەر لە هەمو شتیك دەرچونی " **سەردەمی نوێ** " بە هەمو بەرێوەبەرانی ئەم روژنامەیە پیروزبایی دەلێم • هیوام ئەوەیە کە ببێتە ناوەندێ هەمو روناکبیرانی دلسوزی کەلی هەژاری کوردو هەروەها هەنکاویك بێ بۆ رێك خستنو سیستماتیك کردنی تیئوری پێشکەوتنخوازانە لە نێو ریزەکانی کومەلی کوردەواریدا ، وە لە نیهایەت دا ببێتە ریکخراویکی پێشکەوتو موسەلەح بە بیرو باوەری نەجاتی بەشەری، لە ژیر زولم و چەوسانەوە کە هەمان مارکسیزم ـ لنینیزمی واقعی بێ و کەلی هەژاری کوردیش بەو رێبازو رێکایەدا بە ئامانجی نیهایی خوێ بکا ، چونکە هەل و مەرجی فیکری ئێستای کەلەکەمان بە بروای من ئەو مەسەلەیە هەست پێ دەکا ، وە وەك بۆ شابی بەك ح لە دەرەوە ح لە ناوخۆی ولات دا خۆ دەنوێنی • جاریکی تریش پیروزبایتان لێ دەکەم وە سەرکەوتنتان لەو ئەرکە کرینکەدا بۆ بە ئاوات دەخوازم ، وە لە عەینی حال دا بە هەمو شیوەی مومکین بلاو کردنەوە . تەبلیغ نوسینی رەخنەو پیشنیارو مەقالەو ... هاوکاری خۆمتان لە کەل دەر دەبرم •

جارێ پێشنیار دەکەم بە پێ توانا هەول بدری مەقالەی فارسی وەك زەمیمە "لاپەری سەربەخۆ" بنوسری • بە نەزەری من ئەو کارە بۆ ناساندنی " سەردەمی نوێ " وە نوختە نەزەریاتی ئەو روژنامەیە وە ناساندنی زیاتری مەسەلەی کورد پتر خزمەت دەکا. وە مەسەلەی کوردیش لە چوارچێوەی زیندانی کراوی خۆیدا رزکار دەبی ،وە سیمایەکی تازەتری پێ دەدری •لە سەر پەنابەرانی سیاسی : وەزعی پەنابەران لیرە بە کشتی زور خراپە ئەکەر سەلتەنەت تەلەب وموجاهیدینی خەلکی لێ دەرکەین) •

ئەسپانیا ولاتێکە کریکاری حەشر دەکا ، وە زیاتر لە ٣ ملیون بیکاری لێیە • حقوقی پەنابەریش لیرەدا لە هیچ باریکەوە کافی نیە • جا هەر بەم هویەوە پەنابەران لێرە زور کیر نابن ئێرە وەك پرد وایە کە پێدا دەپەرنەوە بۆ ولاتانی دیکەی وەك کانداو ئوسترالیاو ئەمریکاو ...

وەزعی کوردەکان لیرە تا ئەو جیکایەی من بزانم تعریفیکی نیە • چەند کوردی لێن پەنا بەر نین ، خەریکی کاسبی و تیجارەت و سالی چەند جاریش تەشریفیان دەچیتەوە ئیران • هەندیکی دیکە کوردی باش لیرە هەن کە بۆ بەری چون و بردنە سەری ژیان ناچارن جکەرە فروشی دەکەن ئاخرین مەسەلە وەك پێشنیار لە بارەی روژنامەی"**سەردەمی نوێ** " : پێشنیاد دەکەم کە سعی بکری لە ولاتانی جور بەجور کە چەند کوردی لێن روژنامە بۆ یەك کەس بنێردری وە ئەویش لە ناو خەلك دا بلاوی بکاتەوە "

بقیه از

یادی از یك واقعهٔ تاریخی و درسهائی از تاریخ

جریان نبرد آذربایجانیها با مستبدین وضد انقلا بیون شهید کردید ونامخودرا درتاریخ جنبش دموکراتیك آذربایجان جاوید ساخت•

اما سازمانها واحزابی که امروز در طیف اوپوزسیون سلطنت طلب قراردارند وظاهرا خودراجانبدار نهضت مشروطیت قلمداد می کنند، ویا آنانکه خود راجمهوریخواه ملّی می دانند،درتمام تبلیغات پرسروصدایشان همواره چنین ادعا می کنند که کویا عناوین "خود مختاری ویا حق تعیین سرنوشت چیزی است که " توسعه طلبان" بلشویك دردهان کردها وآذربایجانیها کذاشته اند والاّ این "اقوام" ازاساس باچنین مفاهمی بیکانه بوده اند! البته اطلاعی این مشروطه خواهان دروغین از تاریخ وواقعیات تاریخی امری مسلم است، ولی ازآن مسّلم تراینست که آنان عالما واقعیات اجتماعی وتاریخی را نادیده می انکارند ودر قالب ناسیونالیسم کاذب رضاشاهی، البته با آب و رنك "ملّی"و "مصدقی" موجودیت ملی ملل کرد وآذربایجانی وترکمن وبلوچ را نفی وانکار می کنند•

ما به این مدعیان دروغین مشروطه خواه، خواه درلباس سلطنت طلب یا جمهوریخواه توصیه می کنیم که بار دیکردرسهای تاریخ رامرورکنند تا با این حقیقت مسلّم واقف شوند که استقرار دموکراسی درایران وهم چنین درترکیه وعراق جزازطریق شناخت کامل حق ملل ساکن این کشورها درتعیین سرنوشتشان بخصوص ملّت کرد، امکان پذیرنیست ، مابیادشان می آوریم که :

هرکه ناموخت از کذشت روزکار
هیچ ناموزد زهیچ آموزکار

بقیه از

ملیت ها یا عشایر؟

تقلید از این ورشکستکان بتقصیر و تقلب افتاده‌اند ، براستی درخور ترحم میباشند •

ملیت های ساکن ایران عموما " و ملت کرد بالاخص سالها است که بخوبی دریافته‌اند ، هسته مرکزی سیاست شووینیستی زمامداران ایران چیست : نفی وجود این ملیت ها بهر عنوان و بهر صورت • شووینیستها کاهی با حربه ترور برهنه بمصاف ملیت ها میآیند وکاهی در لباس تدلیس و فریب و بکار بردن اصطلاح عشایر و ریختن اشك تمساح برای عشایر ، که چرا به چشم حقارت بآنها نکریسته‌اند ! اما ملل اسیر و دربند، زندان بانان خود و شرکایشان را در هر لباس میشناسند ، تازیانه ـ هائی که در طول اعصار و قرون بر کرده‌شان نواخته شده آنان را بکلی بیدار کرده و امروز بهیچ عنوانی فریب نمی‌خورند ، اکر تجارب زنده و خونین هفت سال مبارزه مسلحانه پیکیر نیروهای مقاومت کردستان هنوز برای بیدار کردن این سیاستمداران و رهبران ادعائی کافی نیست ، ما حرفی نداریم ، بمانند و دنباله ماجرا را شاهد باشند ، ولی به کمان ما این قبیل سیاستمداران ، در زمره آنانند که برای بیدارشدنشان باید در انتظار نفخ صور بود •

ئەوەش ژمارە حیسابە

Socete General st
Michel- Paris 3080
50582056 France

برادریکی دلسوز پارچە شیعریکی بۆ ناردوین کە لە پرسەی "هێمن" دا کوتراوە ئێمە لە کەل سوپاس ئەوە دەقی شیعرە کە بلاودە کەینە وە•

هەی رۆ

ئە جەل دەستی شکی بۆهێمنی کوشت — خە فەت بارچاو بە ئە سرینی ئەوین کشت
هە تیو ماو شیعرونووسەر تووبرا بوون — هونەرپاکی لە کەڵ تە رمی ئەوا چوون
زەمانە کوانێ هی وای دێتە وە بیر ؟ — هونەروەر ،کوردی زان،زانا بە دڵ ژیر
وەکوباران لە زاری ئە و دە باری — وشە ی جوان، شیعری ساکاری سوا ری
نە بوو هاوتای لە کۆری جوان پە رستی — قسە ی خۆش رێی نەبوودەرچی لە دە ستی
تە بیعەت وەسفی کەس نا یکا وەکوو وی — هە موو نا سك خە یالی بووبە شی وی
لە پاشی وان حە رامە شیعری کوردی — نە مێنی رە نکە تازە باو بووردی
دلی تە رهە ستی ناسك بووخە یالخۆش — لە پاشی وی بە شی خە لکی درا هۆش
لە پاکی دا وەکوو ئاوی شە وی بوو — هە مووچاکان لە بە ردەستی کەوی بوو
لە کوردویستن نە وێستا ، رانە وێستا — لە ژەك بکرە تا کوو دێتە وێستا
"لە سەر کورد زۆری وێ کە وتن شەق ودار — "وەهێلانەی کە وت سە د داروپلار
ژیانی ژان وتالی بووهە تا مرد — ئە وەی پێی وابوو بوکەل چاکەوای کرد
زمان وخامە بۆ تاریفی لا لە — چیان ووت قە ترە ینی دەریایە، خاڵە
کە لی قە دری نە زانی چوولە دەستی — دە بینی روژی کە ستی کوستی دە ستی
هە زار داخی کرانم رۆیی هەی رۆ — لە دە ست ئێمە ی فراندئەو زێرەکلکۆ

١٣٦٥/ ٢/٣٠ شێواو

www.arsivakurdi.org

یادی از یک واقعهٔ تاریخی و درسهائی از تاریخ

دراین ایام دونفر ازجوانان ایرانی نزد من آمده اظهار می کنند دربیک اوغلی انجمنی تشکیل خواهد شد واز عثمانیان وایرانیان وارامنه وکرد ها واروپائیان هریك ناطقی بزبان ملّی خود نطق می کند برای همدردی با ایرانیان وتقویت نمودن مشروطیت ایران، ازطرف عموم فارسی زبانان هم شما باید نطق کنید می پذیرم، روز مزبور ازخان رالده که مرکز آنهاست حرکت کرده با بیرق ماه وستاره‌عثمانی وبیرق شیروخورشید باجماع روانه‌بیک اوغلی شده در عمارت تیاترتپه باشی جمع شده ، انجمن درتحت ریاست پرنس صباح الدین پسر محمود پاشا منعقد میکردد٠٠٠٠ خلاصه درمجلس میتینغ جمعی ازتجار واعیان وکسبه ایرانی مقیم ومهاجر وجمعی ازعثمانیان ، ارامنه جمع شده ، نخست پرنس صباح الدین بانطقی مفصلی مجمع را افتتاح نموده، تمجید زیادازایرانیان وعلمای آزادیخواه کرده حسن عاقبت کار آزادی ایران را ازصمیم قلب از خداوند درخواست میتماید، بعداز آن ازطرف عموم ارامنه رئیس آنها ملومیان، بزبان ارمنی نطق مفصّلی می نماید، راجع‌به ترقیات ایران و مشروطیت این مملکت واظهاراتحاد ارامنه باایرانیان وتاریخ ورود ارامنه درزمان شاه عباس صفوی بایران، و وعده می دهد که ارامنه درکمال صمیمیت آزادی ایران را خواستکارند واز هرکونه فدا کاری دراین راه دریغ نمیدارند٠ بعداز این ازطرف عموم کرد زبانان یکی از روءسای آنها نطقی درهمدردی اکراد ایران وخارج بامردم غیورآذربایجان نموده، اظهار اتحاد باایرانیان ومساعدت باآزادی آنها می کند ٠ زان پس نوبت نکارنده میرسد شرح مفصلی بیان می کند که خلاصه اش اینست ٠٠٠٠٠٠٠٠٠

بعدازآن ازطرف مردم آذربایجان سعید سلماسی که جوان غیرتمنداز نخبه آزادیخواهان آن سامان است بزبان ترکی آذربایجانی نطق غرّائی نموده، درضمن ازسید جمال الدین اسدآبادی ، میرزا آقاخان کرمانی واشخاصی که دردوره ناصرالدن شاه در راه برهم زدن اساس استبداد فداکاری کرده اند وازحوادث اخیرایران وازغیرتمندی مردم آذربایجان،ازحرکات ناشایست درباریان تهران وبالاخره ذکرجمیل از حاج میرزا ابرا هیم تبریزی، سید جمال واعظ اصفهانی، ملك المتکلمین اصفهانی ومیرزا جهانکیرخان‌صوراسرافیل، شهدای راه آزادی بمیان‌آورده وروان آنها ودیکرشهدای وطن راشاد نموده نطق اوبس مستحسن واقع می‌کردد٠ بعدازآن مسیو قرپیت فرانسوی از جانب اروپائیان آزادیخواه نطق مفصل ومهیجی ایراد نموده ٠٠٠٠٠ بعدازآن پرنس صباح الدین نتیجه مجلس را که اتحادملل خاصه ملل اسلامی درحفظ استقلال ایران واعاده مشروطیت و افتتاح مجلس ملّی نقل کرده ومجلس خاتمه می دهد٠٠٠"

سطور فوق خلاصه نوشته حاج میرزا یحیی دولت آبادی درذیل فصل پنجم از جلد سوم کتاب حیات یحیی است که تحت عنوان متینتغ بین‌المللی واخبار ایران" آورده‌است ٠ حادثه مربوط است به ماههای آخرسال۱۳۲۶هجری قمری وزمانی که محمد علیشاه موفق شده است با همدستی کلیه مرتجعین مجلس نوپای مشروطیت ایران را تعطیل کرده و بساط استبدادسلطنتی رامجددا بکستراند، متعاقب این جریان کروهی از آزادیخواهان‌ومشروطه طلبان بنام شهید وبرخی دیکرآواره کشورهای خارج می شوند که ازجمله اینان مولف کتاب یحیی به اسلامبول تبعید کردیده است٠

درآن ایام محافل مستبد ومرتجع عثمانی ازپیروزی موقتی محمد علی شاه شاد وسرمست بوده وجراید آن روز شان اخبار فتوحات مستبدین ایران راباآب وتاب تمام درج میکردند٠ اما درآذربایجان مشروطه طلبان با پایمردی وجانفشانی درمقابل‌مستبدین مقاومت می کردند واز مشروطیت ودست آوردهایش مردانه پاسداری می کردند٠ بدیهی است که انقلابیون وآزادیخواهان درکشورهای همجوار کمك ومساعدت به آنان را وظیفه انقلابی و وجدانی وعقیدتی خویش می دانستند ٠ تشکیل میتینک بین المللی دراسلامبول یکی ازمظاهر همدردی آزادیخواهان عثمانی آنروز بامشروطه خواهان ایران وبخصوص مشروطه طلبان آذربایجان است که مولف کتاب یحیی درآن حضور داشته وبشرحی که کذشت ماجرای آنرا تحریر کشیده است ٠ ازخلال سطورکه نقل کردید نکات درخور توجهی بچشم میخورد، که با وجود کذشتن قریب هشتاد سال‌از زمان‌وقوع حادثه ، هنوز تازکی ودرعین‌حال اصالت شان‌را حفظ کرده اند:

اینکه درآن روزها درهر دوکشورایران وعثمانی افکار مشروطه طلبی وتجدد خواهی، بصورت جنبش های اجتماعی اعتراضی وانقلابی، پایه های کاخ استبدادرا درهردوکشور بلرزه درآورده بود واقعیتی است مسلّم٠ امانکته درخور توجه اینست که پیشروان این جنبش ها درهردو کشور بخوبی دریافته بودند که بنیان‌کزاری حکومت مشروطه یعنی حکومت مردم برمردم، معنی و مفهومی دیکری ندارد جزاینکه ملل ساکن این‌کشورها بواقع‌حثیت و شخصیت ملی شان‌را اجرا کنند ومظاهر آن‌را درتمام شئون حیات اجتماعی وسیاسی وفرهنکی بنمایش بکذارند٠ درواقع‌درممالکی مانند ایان وعثمانی آنروزکه هردو مسکن ملل متنوعی بودند، حکومت مشروطه معنی دیکری جز مشارکت عموم مردم وبنابر این نمایندکان همه ملیت ها درحکومت نمی توانست داشت٠ این درك عمیق که محصول تجارب عینی آزادیخواهان در این دوکشوربود، وبرکزاری متینک دراین دوکشور بوده، وبرکزاری میتینک بین المللی نونه آنست، درواقع از اهمیت ویژه‌ای برخورداراست ودرهمین مقیاس نیز آثار بسیاردرخورتوجهی برآن مترتب می باشد٠ بررسی تاریخ هشتاد سال اخیر ودرنظرکرفتن وضع کنونی این‌کشورها (ایران وترکیه وعراق)، واین‌حقیقت که‌جزادوار ی بسیار کوتاه وزودکذر، هیچکاه حکومت های مردمی دراین ممالك مستقر نشده‌اند، دقیقا نلشی از اینست که آن‌درسها واصول‌به دست فراموشی سپرده شده‌اند٠

بنیان‌کزاران وپیشقدمان‌نهضت های مشروطه خواهی درهردوکشورایان وعثمانی‌بدرستی به نتایج مشخص زیر رسیده بودند:

۱ ـ استقرار مشروطیت فقط بامشارکت عموم مردم وهمت وپایمردی دست جمعی آنان میسّراست ولاغیر

۲ ـ استقرار مشروطیت درکشورهای ایران وعثمانی(که امروز ترکیه وعراق وسوریه) ازجمله جایکزین‌آن شده اند جز بابرسمیت شناختن ومحترم شمردن شخصیت ملّی ملل ساکن این‌کشورها امکان‌پذیر نیست وبه همین دلیل می بینیم که درمتینک همدردی نمایندکان ملل فارس وترك وارمنی وکرد، دست د دست همدیکر کذاشته وهریك بزبان ملّی خودهمدردی وهم فکریشان‌رابیان می دارند٠

۳ ـ احترام به شخصیت ملی ملل ساکن این‌کشورها ، مستلزم اینست که‌ملل مذکور ازهرلحاظ برابر بوده وازحقوق متساوی وبرخوردارباشند وبتوانند آزادنه زبان‌وفرهنک ملّی واختصاصات تاریخی خودرا نه تنها حفظکنند بلکه آنراکسترش دهند٠

اما باحدوث جنک جهانی اولوتغیر نقشه کشورهای امپراطوری عثمانی و اطریش وآلمان، طبقات حاکمه درکشورهای ایران وترکیه، چنانکه دیده شد بدیهیات تاریخی فوق را بدست فراموشی سپردند٠ درترکیه جدید که بدست اتاتورك بنیان‌کزاری شد شووینیسم ترکی جایکزین اصل برادری وبرابری‌ملل شد ورژیم کمالیسم نه تنها موجودیت مشخص ملّی کرد را نفی کرد بلکه با تمام قواکمر به امحاء فرهنك واختصاصات ملّی کردبست٠ درایران نیزرژیم رضاشاهی که نسخه متبذل کمالیسم بود، ناسیونالیسم کاذب فارس راپایه تجدد خواهی خودقرارداد، وباتبلیغاتکسترده وهمه جانبه ، بنام‌پرورش افکار، بهمان راهی قدم کذاشت که پیروان ودکترین‌کمالیسم درترکیه می پیمودند٠ امروز پس‌از هشتاد سال ملل ساکن این کشورها بدرستی دریافته اند کلّه آن سیاست ها جزبدبختی وفقر ودرماندکی حاصلی ببارنیاورده‌است، ونیز متوجه شده‌اند که استقرار دموکراسی وحکومت مردمی دراین‌کشورها امکان‌پذیرنیست، مکراینکه ملل ساکن این‌کشورها یعنی ترکها ،کردها، فارس ها، آذربایجانی ها، عربها، ترکمن‌ها، بلوچها، از حقوق متساوی برخوردار باشند، وبر پایه برابری ملّی بنیان استواری برای دموکراسی دراین‌کشورها پی اکنند٠ ـ خوشبختانه پاره ای ازسازمانها و احزاب اقلابی وترقیخواه دراین‌کشورها بدرستی متوجه حقایق شده، شناسائی حق‌تعین سرنوشت برای ملّت کرد راشرطی اصلی تحقق هرکونه دکرکونی‌اجتماعی مردمی ومترقی دراین‌کشورها قرارداده‌اند٠ نمونه این شناخت واقعبینانه رامی توان دربیانیه های"اتحادچپ "در ترکیه یادربیانیه ها واصول اعتقادی‌احزاب وسازمانهای کمونیستی وکارکری در کشورهای ایران وعراق مشاهده کرد٠

اما برخلاف این دسته ازاحزاب و سازمانهای کارکری وکمونیستی،هستند سازمانها واحزابی که عناوین پرطمطراق مشروطه خواه ودموکرات وغیره برخود می نهند ودرحرف مدعی پروپاقرص اجرای اصول دموکراسی هستند ولی در عمل تمام درسها تاریخ بدست فراموشی می سپارند٠ بعنوان‌نمونه درهمان نقل‌قولی که اززبان دولت آبادی از نظر خوانندکان کذشت دیدیم که سعیدسلماسی نماینده مشروطه خواهان آنروز آذربایجان نطق خودرا درمیتینک بین المللی بزبان‌ترکی آذربایجانی‌ایراد کرده است ومولف نه تنها اورابه "تجزیه طلب"و "متجاسر" نمیداند بلکه باکلمات وعبارات تجلیل‌آمیز از اویادمی کند٠ شایان‌تذکراست که‌این آزادیخواه باغیرت وپرشور بعدها در

بقیه درصفحه ۷

ملیت ها یا عشایر؟

چنین است، بهتر است این مدعیان بگویند که از نظر اجتماعی اصطلاح عشیره معرف کدام یك از ادوار تحولات اجتماعی است؟ و آنگاه روشن کنند که اجتماع کنونی ایران در کدام مرحله از تکامل تاریخی قرار دارد؟ گو اینکه نادرست است اگر در بارهٔ تمام ایران حکم واحدی در این باره صادر گردد. نویسندگان بسیاری از این سازمان، چه در قیام ایران، و چه در سایر نشریات وابسته به نهضت مقاومت ملی ایران، بارها نوشته‌اند و هر روز می‌نویسند، که یکی از معاصی کبیره رژیم جمهوری اسلامی و حکومت خمینی این است که ایران در مسیر ترقی اجتماعی و اقتصادی را به قهقرا کشانده است. اگر گفته دکتر بختیار درست است که یك پنجم جمعیت ایران "**کوه نشین**" و در مرحله زندگی عشایری میباشند، گفتگو از کدام ترقی اجتماعی و اقتصادی میتواند در میان باشد؟ این نویسندگان و هم قطارانشان در سایر مطبوعات که در طیف سلطنت طلبان قرار دارند، یادآور میشوند که در اثر اصلاحات ارضی سالهای ۴۰ تا ۴۴ فئودالیسم به کلی از ایران ریشه کن گردید، و کشاورزان مالك زمین و وسایل تولید شدند. اگر چنین است چگونه پس از بیست سال که از پایان مرحله سوم اصلاحات ارضی می‌گذرد، هنوز که هنوز است یك پنجم جمعیت ایران در حالت عشایری، یعنی مرحله‌ای که از لحاظ اجتماعی مقدم بر دوران فئودالی است، بسر میبرند؟ براستی معنی زندگی عشایری چیست؟ ی

از کل جمعیت ایران برابر آمارهای رسمی مورد قبول خودشان، چه تعداد بامور کشاورزی میپردازند و از این میان چند درصد بدامداری اشتغال دارند که لازمه زندگی کوه نشینی است؟

بیگمان وقتی دکتر بختیار و پیروانش از عشایر و زندگی عشایری سخن بمیان میآورند، آنگونه که نقل کردیم به این قبیل تناقضات، که لا محاله دامنگیرشان خواهد شد، نمی‌اندیشند. واقعیت این است که مرحله زندگی عشایری و زیربنای آن بمعنی مصطلح در جامعه شناسی، در ایران امروز دیگر وجود خارجی ندارد. اما پیوندهای خویشاوندی قبیله‌ای و سنن دیرپای آن، هنوز در برخی از سرزمین های تابع ایران از قبیل بلوچستان و بخشی از کردستان و مناطق ممسنی و بویراحمدی و غیره بحیات خود ادامه میدهند. ولی چون از نظر اقتصادی بدان سان که گفته شد پایه‌های اقتصادی آن دورانها چه از نظر وسایل تولید و چه از لحاظ روابط تولیدی در هم ریخته است، لاجرم سنن و روابط اجتماعی عشایری و فرهنگ خاص آن دستخوش تزلزل جدی گردیده است. بیگمان هیچ محقق جدی علوم اجتماعی، و هیچ نظریه پرداز سیاسی، در بررسی شرایط مشخص کنونی ایران نمی‌تواند روی این قبیل عوامل، بعنوان عامل تعیین کننده در رویدادهای اجتماعی و یا دگرگونیهای احتمالی سیاسی محاسبه کند.

چنین نیست که دکتر بختیار و مشاوران او با این حقیقت کاملا" بیگانه باشند. گیر کار در جایی دیگری است. مطلب همان است که در سطور بالا بآن اشاره کردیم. اینان عالما" و عامدا" منکر این حقیقت اند که ایران کشوری است، کثیرالمله و نیز منکر این واقعیات اند که ملیتهایی غیر فارس سالهاست کم و بیش شاعر به هویت متمایز ملی خود بوده، و در راه احقاق حق خود یعنی برسمیت شناختن، حق تعیین سرنوشت کامهایی استوار و جدی برداشته‌اند. چرا دکتر بختیار و هم قطارانش از مبارزه قهرمانانه ملت کرد در کردستان ایران گفتگوئی بمیان نمی‌آورند؟ و چرا اصولا" لفظ کرد را حتی‌الامکان از نوشته‌هایشان حذف کرده‌اند؟ پاسخ روشن است و بکار بردن اصطلاح مجامل العارف در حق آنان محترمانه ترین ارزیابی می‌باشد و بدنبال همین امر است که شیوه برخوردتان به مسائل کردستان، نیز دست بدامن شدن به نوعی توطئه سکوت گردیده است اما از آنجا که میدانند مادام‌العمر نمی‌توانند مانند کبك سرشان را در برف فرو کنند، و نیز آگاهند که عمری توطئهٔ سکوت نمی‌تواند ابدی باشد، و ماجرای پر آوازه مقاومت قهرمانانه مردم کردستان از چهاردیواری مرزهای ایران فراتر رفته، و در همه اقصای عالم طنین انداز گردیده است، لاجرم چاره منحصرشان این است که خودرا در پناه اصطلاحاتی از قبیل" عشایر" پنهان کنند، تا به خیال خود راه گریزی پیدا کرده و از روبرو شدن با حقایقی که از آفتاب روشن‌ترانند بگریزند و با اظهار دلسوزی، خود را غمخوار "عشایر" نشان دهند! و قدمی فراتر نهاده و از اینکه "مردم کوه نشین" را "بدلیل فقر و دور افتادگی از مراکز ثروت به چشم حقارت نگاه می‌کنند" اظهار تاسف میکنند.

واقعیت این است که زمامداران ایران و گردانندگان چرخهای حکومتی در دوران محمد رضا شاه، هرچند از بکار بردن نام کرد ابائی نداشتند، اما با تمام قوا هرگونه تمایل، و تظاهری را در زمینه جنبش رهائی‌بخش ملی کرد، در داخل مرزهای ایران سرکوب میکردند. آنان بوسیله ایادی شناخته شده‌شان چند صباحی روزنامه "کوردستان" را بزبان کردی منتشر ساختند و "سروران" پان ایرانیست را وا داشتند که در روزنامه "خاك و خون" کرد و خاك براه بیاندازند و از برادران آنسوی مرز یاد کنند ولی سرانجام دیدیم که چه بروز برادران آنسوی مرز آوردند.

اما دکتر بختیار در پیام خود حتی یککلمه دربارهٔ جنبش مقاومت خونین و قهرمانانه ملت کرد در کردستان ایران بزبان نیاورده‌است، ولی در همان حال با آن قبیل تمهیدات، یعنی نشاندن اصطلاح عشایر بجای ملیت ها نیت واقعی خود را می‌پوشاند.

آموزگار زمانه، چه بخرد آموزگاری است و چه درسهایی فراموش نشدنی داده و میدهد: بنیانگزاران جمهوری ترکیه که از شصت سال پیش تا کنون در کار امحا ملیت کرد میباشند، و هنوز هم با تمام قوا در این راه میکوشند، نخستین اقدامی که کردند حذف نام کرد از قاموس لغات رسمی ترکیه بود آنان کردها را "**ترکهای کوهستانی**" خوانده و می‌خوانند! آیا عبرت انگیز نیست که اکنون دکتر شاپور بختیار پس از شصت سال پا در جای پای آنان مینهد و اصطلاح "مردم کوه نشین" را جای گزین ملیت هایی غیر فارس از جمله کرد و بلوچ و ترکمن میسازد!

براستی چه شباهت چشمگیری بین زمامداران این دوکشور وجود دارد؟ کمال اتاتورك و رضا شاه دیروز، و امروز کنان اورن و افراد از قبیل شاپور بختیار و دیگران، مگر نه اینست که کنان اورن ها خود را مظهر کمالیسم مینامند و شاپور بختیار و همکارانش مظهر تمام عیار ناسیونالیسم فارس؟

گفتیم که در شرایط امروز اجتماعی ایران هیچ نظریه پرداز سیاسی نمی‌تواند روی چیزی بنام نیروی عشایری تکیه کند. اینچنین خواب و خیالی بسان خشت زدن بروی آب، حاصلی جز خسران نخواهد داشت. دارودسته دکتر بختیار مدتها مست چنان خواب و خیال بودند و روی نیروی عشایر قشقائی چه حسابها که نمی‌کردند!

اما دیدیم که جمهوری اسلامی فقط در یك شبانه روز با فرستادن مشتی پاسدار و یك هلی‌کوپتر، چه بروزگار "نیروی عشایر قشقائی" آورد ولی چنین مینماید که حضرات هنوز از خواب خرگوشی بیدار نشده‌اند. جنبش مقاومت کردستان، که پس از هفت سال نبرد بی امان، همچنان بر پای مانده و بزرگترین تهاجمات نیروهای جمهوری اسلامی اعم از ارتش و سپاه پاسداران و بسیج و غیره، را بارها و بارها درهم شکسته است، عصیان فلان قبیله و عشیره نیست. این جنبش مظهر مقاومت ملتی است که یکپارهو یکصدا برای احقاق حقوق غصب شده و پایمال شده اش به پاخواسته است. این قبیل مردان سیاسی اگر آن اندازه بصیرت ندارند، که خود با تکیه بر واقعیات، رویدادها را بدروستی ارزیابی کنند، خوبست به سخنان دشمنان سوگند خورده جنبش مقاومت کردستان، یعنی سران رژیم جمهوری اسلامی گوش فرا دهند: هاشمی رفسنجانی رئیس مجلس شورای اسلامی و نماینده خمینی در شورای عالی دفاع، بارها و بارها گفته است که جبهه جنگ کردستان برای استوارکردن بنیان رژیم جمهوری اسلامی، اهمیت بیش از جبهه جنگ با عراق دارد. معنی این سخنان چیست؟ هاشمی رفسنجانی با این بیان حقیقتی را ناگزیر بر زب ن میآ ورد که امثال دکتر بختیار حتی از اندیشیدن بآن ابا دارند، هاشمی رفسنجانی به زبان بی‌زبانی اقرار به نیرومندی، جنبش مقاومت کردستان، و استواری بنیان این جنبش میکند، ولی دکتر بختیار نه تنها از جنایات جمهوری اسلامی در کردستان کمترین سخنی بر زبان نمی‌آورد، بلکه با توسل باصطلاحاتی از قبیل" عشایر و کوه نشین" می‌خواهد، این جنبش نیرومند و ریشه‌دار را نادیده بگیرد و از آن بدتر آنکه آنرا به سطح عصیان ناشی از نارضایتی عشایر تنزل دهد. واقعیت این است که آفتاب را نمی‌توان با گل اندود، و لاجرم این قبیل سیاستمداران با چنان تراوشات ذهنی‌شان، به همگان نشان میدهند که در عالم رویا و احلام خوش فرو رفته و از دنیای روشن واقعیات بکلی بیگانه‌اند.

سیاستمدارانی که تجربه ملموس ناکام ماندن تلاشهایی جنایتکارانه زمامداران ترکیه را فراموش کرده و تازه پس از شصت سال امروز بفکر

بقیه درصفحه ۷

باز هم....

ونیز خبر ازکشته شدن دونفر ازپیشمرگان کوملەرا می‌دهد. اگر تعداد تلفات را در حدود همین رقمهای داده شده محدود کنیم حداقل نوزده نفرپیشمرگه کرد بهلاکت رسیده‌اند. واین درشرایطی‌است که حتی بفحوای همان اعلامیه "کردستان ایران به یك سرزمین کاملا میلیتاریزه تبدیل شده‌است". اعلامیه کومله علت درگیری‌را خودداری رهبری حزب دموکرات کردستان" ازپذیرفتن آتش بس فوری وبدون قید وشرطکومله جهت شروع به مذاکره ورسیدن به صلحی دموکراتیك در کردستان" می‌داند. برای ما دراین رابطه‌این سوآل مطرح می‌گردد که اگر رهبری هردوسازمان درادعاهایشان نسبت به دفاع ازآرمانهای ملت کرد صادق می باشند، چگونه قابل تصوراست که ازدرگیری مسلحانه وبرادر کشی پیشمرگه‌های دوسازمان جلو گیری نمی کنند؟

اگر این مسئله حقیقت دارد، که‌این درگیریها بضرر جنبش ملی‌انقلابی کردستان وفقط به سود دشمنان این‌جنبش است، دراین صورت‌جلوگیری ازاین درگیریها به وظیفه درجه اول رهبری هردو سازمان تبدیل می گردد، وباید باتمام قوا واز هر طریق ازبروز این قبیل درگیریها جلوگیری بعمل آورند. واقعیت اینست که رهبری هردو سازمان فقط منافع‌گروهی خودرا دردرجه اول اهمیت قرار می‌دهند، وهریك بگونه درپناه‌الفاظ وعبارات میان‌تهی‌وجمله پردازی ازمواجهه اصولی بامسئله پرهیز می‌کنند. کومله پذیرفتن آتش بس بی قیدوشرط را از سوی رهبری حزب دموکرات شرط اصلی خاتمه دادن باین‌درگیریها قرار داده‌است! گوئی که جنگ بین دوسازمان امری عادی وپیش پاافتاده‌است! ورهبری حزب دموکرات نیز مذاکره با کومله‌را مشروط براین کرده‌است که این سازمان بپذیرد که حزب دموکرات کردستان ایران سازمان انقلابی‌است. معنی این شروط چیست؟ درعمل این شروط بایین معنی‌است که اولا :کشتن یا به‌کشتن دادن پیشمرگه کردامری عادی وبی‌تفاوتی است که هر روز وهرساعت می‌تواند تکرار گردد! ثانیا امروحدت بخش‌های گوناگون نیروهای جنبش ملی‌انقلابی کردستان نه تنها اهمیت درجه اول ندارد بلکه مسئله‌ایست که به سهولت می‌تواند نادیده انگاشته شود یابدست فراموشی سپرده شود!.

خیر! آقایان رهبران کومله ودموکرات کشتن وبه کشتن دادن پیشمرگه انقلابی ازهردو طرف جنایت‌است، جنایتی هولناك که بهیچوجه نمی‌توان ازسرآن گذشت.

خیر! آقایان رهبران کومله ودموکرات وحدت صفوف مبارزاتی جنبش ملی‌انقلابی کردستان درشرایط کنونی نه تنها مسئله محوری جنبش، بلکه یك مسئله حیات وممات است. معنی این عبارات چیست؟ به‌زبان ساده معنی این‌عبارات اینست که امر وحدت صفوف مبارزاتی جنبش برهر ملاحظه دیگری اعم ازمسایل گروهی‌ویا باصطلاح‌ایدئولوژیك وغیره تقدم دارد وهمه این ملاحظات‌را ازهرقبیل باید تحت الشعاع قرار دهد.

بنا براین‌تلاش‌برای‌تحقق وحدت‌صفوف مبارزاتی جنبش ملی‌انقلابی کردستان، وظیفه هرچه مبرم‌تر واساسی‌تر رهبری‌هر دوسازمان‌است. همچنین‌است تلاش برای برطرف ساختن موانع ومشکلاتی که برسر راه تحقق وحدت قرار دارد. نادیده گرفتن این وظیفه درجه اول واساسی، اشتباهی‌تاریخی‌است که پهلو به‌پهلوی خیانت میزند. موضوع‌را ازجهات عملی‌درشرایط فعلی، یعنی اشغال نظامی کامل کردستان ایران‌بوسیله نیروهای مسلح جمهوری‌اسلامی .درنظر می‌گیریم. برای اینکه بدون مأخذسخنی نگفته باشیم، اطلاعیه‌های هردوسازمان‌را قبل ازاین درگیری، ملاك قرار می‌دهیم:

آخرین بولتن خبری حزب‌دموکرات کردستان ایران‌که دراختیار ماست خبر نامه شماره ۱۷۵می‌باشد.به حکایت گزارشات خبری مندرج دراین خبر نامه درطی درگیریهای مختلف جمعا ۱۲۳ نفر ازافراد دشمن توسط پیشمرگان دلیروجان برکف حزب دموکرات به هلاکت رسیده‌اندونیز درهمین درگیریها ۱۷نفر ازافراد دشمن باسارت پیشمرگان درآمده‌اند.تلفات پیشمرگان حزب‌درطی این درگیریها فقط دونفر شهید بوده‌است. دراین ارقام تعداد زخمی‌های دشمن به حساب نیامده‌اند ونیز تعداد کشته‌های احتمالی به‌حساب نیامده‌اند.

ونیز برطبق آخرین بولتن خبری کومله که دراختیار ماست، یعنی اطلاعیه شماره ۱۲۶ پیشمرگان این سازمان موفق شده‌اند سی‌وچهار تن ازافراد دشمن را کشته‌یازخمی سازندبدون اینکه به خود پیشمرگان آسیبی رسیده باشد.

کمی دراین ارقام دقیق شویم‌وآنگاه این ارقام‌را باارقام مندرج‌دراعلامیه کومله راجع‌به درگیری اخیر مقایسه کنیم به حکایت اعلامیه کومله هفده نفر از پیشمرگان حزب دموکرات دردرگیری با کومله بشهادت رسیده ودونفر نیز اسیر شده‌اند.هم چنین دونفر پیشمرگه کومله نیز شهید شده‌اند.یعنی درواقع حزب دموکرات قادر بوده‌است باشهیدواسیر دادن ۱۹نفر ازپیشمرگان دلیرش دوهزار وچهارصد نفر ازافراد دشمن‌را ازصحنه نبرد خارج کند،هم چنین کومله نیز حداقل می توانسته‌است باهمان تلفات دونفر هشتاد نفر ازنیروهای دشمن‌را از صحنه خارج سازد.

آیاادامه این درگیریها درخدمت‌نیروهای اشغالگر جمهوری اسلامی نیست؟ وآیا خدمت به نیروهای اشغالگر جمهوری اسلامی خیانت به اهداف وآرمانهای جنبش ملی انقلابی کردستان نیست؟

چگونه ممکن‌است پیشمرگان حزب دموکرات متحمل چنان تلفات سنگینی شوند؟پیشمرگانی که‌در مقابل کشتن حد اقل ۲۱۳نفر وباسارت گرفتن۱۷نفرازنیروهای جمهوری اسلامی،فقط دونفر شهید داده‌اندچگونه به یکباره قلع وقمع میشوند؟ تردیدی نیست که‌آنان درکمین افتاده‌اند آیا کمین گذاشتن برای نیروهای خودی باادعاهای نفی درگیری مسلحانه بین بخشهای مختلف جنبش می‌تواند سازگار باشد؟ مسلما خیر. اعلامیه کومله مدعی‌استکه حزب دموکرات پس‌ازتلاش چند ماهه موفق شده‌است نیروئی‌رابرای اعزام به نواحی جنوبی کردستان بسیج کند. آیا استقرار این واحدها درکردستان جنوبی‌به ضرر مصالح جنبش‌ملی‌انقلابی کردستان‌است؟ آیادرکردستان جنوبی باید فقط‌نیروهای جمهوری اسلامی‌حضور داشته باشند؟ چگونه می‌توان نتایج فاجعه آمیز این چنین طرز تلقی از مسایل را نادیده گرفت؟

مابه‌صراحت یادآوری میکنیم که کشتن یابه‌کشتن دادن پیشمرگه کرد در جنگهای برادر کشی جنایتی‌است عظیم وهولناك. عاملان ومباشران این جنایت ازهر طرف محکوم‌اند. مابه صراحت اعلام می کنیم که نادیده گرفتن اولویت وحدت صفوف مبارزاتی جنبش درشرایط کنونی اشتباهی‌است تاریخی‌که پهلو به پهلوی خیانت می‌زند.

مازهمه سازمانهاواحزاب سیاسی کردستان‌دربخشهای مختلف آن،اعم از ترکیه وعراق وایران می خواهیم که نسبت به این فجایع‌بی تفاوت نباشند. این سازمانها واحزاب باید بدون درنگ برای قطع‌این درگیریها دست‌به‌کار شوند دراین میان نقش‌یکیه‌تی نیشتمانی درکردستان عراق می‌تواند ازهمه چشمگیر تر باشد. درصورتیکه رهبری حزب دموکرات کردستان ایران ویا کومله حاضر نشوند برای قطع‌فوری این جنگهای برادر کشی اقدامات مجدانه عملی وسیاسی معمول دارند، باید جداً مورد تحریم قرارگیرند وهر گونه روابط باآنها به حالت تعلیق درآید. پیشمرگه کرد فرد جان بازی‌است که فقط وفقط بخاطر امربرحق ملت کرد یعنی رهائی ازچنگال اشغالگران اسلحه بدوش گرفته است. کشتن یا به کشتن دادن این پیشمرگه درجنگ برادر کشی جز جنایت معنی دیگری ندارد. سزای جنایت کار نیز معلوم است.

ماهمه عناصر دلسوز کردرا که در سازمانها واحزاب سیاسی عضویت ندارند نیز به داوری میخوانیم وتقاضا می کنیم که به هر وسیله ممکن بیزاری وتنفر خودرا ازادامه این جنگهای برادر کشی اظهار واعلام کنند، باشد که این تازیانه ها رهبری دوسازمان درگیررا به هوش آورند ✱

محکومیت امریکا در دادگاه لاهه

درتعقیب شکایت که دولت نیکاراگوا علیه ایالات متحده امریکا درسال۱۹۸۴ بدادگاه بین المللی لاهه تقدیم داشته بود، این دادگاه رأی خودرا به محکومیت ایالات متحده امریکا شمالی درتاریخ ۲۷ ژوئن صادر واعلام کرد.

قضات دیوان بین المللی لاهه با اکثریت قاطع درمناقشه ئی که بین حکومت نیکاراگوا و ایالات متحده امریکا شمالی درگرفته بود حق را به جانب نیکاراگوا دادند. دادگاه در رای‌خود یاد آوری کرده‌است: " ایالات متحده امریکای شمالی‌تکالیفی‌را که حقوق بین المللی بر عهده‌اش گذاشته است نقض کرده و مخصوصا با تعلیم دادن ومسلح ساختن ومجهز کردن واز لحاظ مالی تامین کردن، وآذوقه به ضدانقلابیون که علیه دولت ساندیست می جنگند این تعهدات را زیرپا گذاشته است.محکومیت دادگاه بین المللی بالاخص شامل حملاتی میشود که در سالهای۱۹۸۳ و ۱۹۸٤ به سرزمین نیکاراگوا صورت گرفته وهم چنین مین گزاری درآبهای ساحلی نیکاراگوا درخاك نیکاراگوا.

قضات دادگاه هم چنین ایالات متحده امریکای شمالی‌را به نقض مقررات و تعهدات ناشی از قرار داد دوستی و تجارت وکشتیرانی منعقده با نیکاراگوا درسال۱۹۵۸ محکوم کرده‌اند. دراین مورد قضات دادگاه رای محاصره کامل تجاری با نیکاراگوا تکیه کرده‌اند.

دادگاه ایالات متحده را محکوم کرده‌است که باید تمام خسارات وارده به دولت نیکاراگوا را از بابت نقض تعهدات و تکالیف بین المللی بپردازد. میزان و کیفیت پرداخت خسارات دادگاه بعدا تعین خواهد کرد.

دانیل ئورتگا رئیس دولت نیکاراگوا اعلام داشت که با اعلام این رای‌ایالات متحده امریکای شمالی در وضعیت دولتی که بر ضد قانون ومقررات بین المللی است قرار گرفته و مادام که خودرا با مفاد حکم دادگاه منطبق نسازد این حالت ادامه خواهد داشت ✱

www.arsivakurd.org

ضمیمة

سەردەمی نوێ

از طرف هیئت تحریریه منتشر می شود

سال اول | شماره ۵ | خرداد ۱۳۶۵

بازهم جنایتی دیگر

مادر شماره نخستین "سەردەمی نوی" نوشتیم کەدرصفحات این روزنامه جائی برای‌طرح اختلافات سازمانهاواحزاب کردی نیست• مندرجات پنج شماره منتشر شده نشان میدهد کەمابااین تعهد پای‌بند بوده‌ایموباوسواس آنرا رعایت کرده‌ایم• مزید براین مابرآن‌بودیم،وهم چنین برسرآنیم کەدرباره جهت گیریهای احزاب وسازمانهای سیاسی کردی، مادام که بامنافع عمومی‌جنبش ملی‌انقلابی کردستان درتعارض نباشد، موضع‌گیری نکنیم• امابا‌صراحت یادآوری کردیم که هرگاه پای‌منافع عمومی‌واصول جنبش به میان آید باقاطعیت ازاین منافع وازاین اصول‌دفاع می‌کنیم، ودراین زمینه با قاطعیت هرچه تمامتر انحرافاترا ازهر جانب وبهر شکل بروز کند برملاوافشاء می‌کنیم•

این نکته بدیهی‌است که وحدت صفوف مبارزاتی جنبش ملی‌انقلابی کردستان درهر یك ازبخشهای‌آن‌درشرایط فعلی مسئله محوری جنبش درمجموع آنست• وحدت صفوف مبارزاتی جنبش درعین حال براترین سلاح درمقابله ومواجهه بااشغالگران ودر هم شکستن تهاجمات نظامی وسیاسی وفرهنگی آنانست آیا نیازی‌برای اثبات این مراتب وجود دارد؟ بنظرما موضوع بقدری روشن‌و آشکاراست، وبعلاوه تجربیات عملی در طول دهها سال آنقدر فراوان‌وبیشماراست، که فقط افراد مغرض‌یا بی‌اطلاع‌می توانند مدعی خلاف آن باشند •دشمنان جنبش ملی‌انقلابی کردستان درطول تاریخ‌فقط‌بااسلحهٔ ایجاد نفاق توانسته اند جنبش‌را به ناکامی بکشانند وهربار خون هزاران هزار فرزند دلاور کردستان را بهدر بدهند•

موضوعی که دراین زمینه بخصوص‌در دوسال اخیربسیار مایهٔ نگرانی‌علاقمندان واقعی جنبش ملی‌انقلابی‌گردید ،درگیریهای مسلحانه بین حزب دموکرات کردستان ایران وکومله بود• هیاءت تحریریه "سەر ده می نوێ" با انتشار متن‌کامل پیام مکری بمناسبت چهلمین سال‌تاسیس حزب دموکرات کردستان ایران، نشان دادکه باتحلیلی کەدراین پیام‌ازدرگیریهای حزب دموکرات‌وکومله شده‌است، موافقت کامل واصولی‌دارد •دراین پیام ریشه‌های بروز اختلافات‌که‌منتهی به در گیریهای‌خونین ومسلحانه شده‌است با دقت علمی تشریح گردیده است •ونیز آشکارا طریق غلبه براین بحران نشان داده شده‌است• متارکه عملی چند ماه گذشته‌رامابارضایت استقبال کردیم•خاصه وبرای اینکه توهم جانبداری‌ازاین یاازآن‌طرف درگیری‌برای کسی پیش نیاید تعمداً از بحث‌بیشتر دراین زمینه خود داری کردیم• خاصه که رهبری هردوسازمان بکرات ودر هرفرصت باین حقیقت اعتراف کرده‌اند ، کەادامه این درگیریها فقط وفقط به نفع دشمن سفاك وسیه دل، یعنی جمهوری اسلامی ایران است نمونه این اعترافات مصاحبه آقای عمر ابلخانی‌زاده عضو کمیته مرکزی کومله باروزنامه لوموند بود که خلاصه‌آنرا ما درشماره گذشته ازنظر خوانندگان گذراندیم • درست در روزهائی کەشماره ۵ "سەرده می نوێ" به زیر چاپ می‌رفت، اعلامیه مورخ ۸۶/۶/۳۰ دفتر نمایندگی سازمان حزب کمونیست ایران(کومله) خارج ازکشور بدست مارسید•

این اعلامیه خبر ازدرگیری خونین دیگری بین‌پیشمرگان حزب دموکرات کردستان ایران وکومله می‌دهد •کەدرروستای قلقله‌روی‌داده‌است• لحن اعلامیه چنان‌است که کومله گویاازیك"پیروزی"چشم گیر خبر می‌دهدا ماتا تاریخ نوشتن این سطور ازروایت حزب دموکرات کردستان ایران درباره این درگیری خبر نداریم• ونمیدانیم که آن حزب‌چگونگی این درگیری‌را با چه بیانی به اطلاع عموم رسانده است• اهمیت مسئله بحدی‌است کەما منتظر دریافت اعلامیه حزب‌دموکرات نمی‌توانیم باشیم •زیرا براستی این جنایت هولناکی‌استکه متن اعلامیه کومله گویای‌ابعاد آنست• اعلامیه‌کومله خبر ازتلفات سنگین‌نیروهای‌حزب دموکرات می‌دهد که ازجمله جنازه هفده‌نفر آنان درمیدان نبرد بجای مانده‌است•

ملیت ها یا عشایر؟

برخورد ما با سازمانها و احزاب سیاسی : در هر یك از کشورهایی ایران و ترکیه و عراق و سوریه، و موضع‌کیری‌های سیاسی آنها، از دریچه، خاصی صورت میکیرد •

نظرکاه ما دفاع از آمال ملت کرد عموما" و منافع‌کردهای ساکن هر یك از این‌کشورها بالا خص میباشد• کفتنی است که این‌نظرکاه ، بهیچ وجه با منافع‌حقیقی و واقعی ملل فارس و ترك و عرب در تضاد نبوده، و افزون‌بر آن در راستای استقرار دمکراسی واقعی در هر یك از این کشورها است •

از همین‌زاویه است که در این کفتار ، قسمتی از پیام دوکتر شاپور بختیار آخرین‌نخست وزیر محمد رضا شاه را مورد بررسی قرار میدهیم :

دکتر شاپور بختیار در حال‌حاضر، رهبر سازمانی از اپوزیسیون سلطنت طلب ایران‌است ، که نام " نهضت مقاومت ملی ایران " را برخود نهاده است ، وچنین ادعا میکند که وارث راه‌و رسم دکتر **مصدق** میباشد • در این‌نوشته قصد ما آن نیست که این‌ادعا ها را به محك بزنیم ، یا در باره‌ی ماهیت این جریان به داوری بنشینیم • هدف ما صرفا" بررسی موضع‌کیری این سازمان در این‌باره ، با موضع‌کیری بسیاری از سازمانهای اپوزسیون سلطنت‌طلب و ملی نما شباهت تام و تمام دارد•

دکتر شاپور بختیار در پیام که بقول‌خودش بمناسبت " فتنه خمینی" بملت ایران‌فرستاده و در روزنامه، پیام‌ایران ارکان‌نهضت مقاومت ملی ایران چاپ شده‌است چنین‌میکوید :

" عشایر ایران و ستم هائی که بآن هاشده و میشود نباید از نظر دور بماند ، من‌شخصاً در موضعی قرار دارم که درد آنها و مسائل عشیره‌ای را بخوبی میشناسم ، نزدیك یك چهارم مردم ایران‌را عشایر تشکیل میدهند و سالیان دراز با سبك سری و عدم درك احتیاجات زندکی شان ، نسبت به انها بی اعتنائی و حتی بی رحمی روا داشته شد • یك دولت مسئول و دادکستر نباید مردم کوه نشین‌را بدلیل فقر و دور افتادکی از مراکز ثروت به چشم حقارت نکاه کند• "

اشاره دکتر بختیار باینکه " دردها و مسائل عشیره‌ای " را بخوبی میشناسد ، عطف باین‌واقعیت است که شخصا " فردی از طایفه، بختیاری میباشد • ما اکنون وارد این‌بحث نمی‌شویم‌که طوایف بختیاری به کدامیك از ملیتهای ساکن‌ایران تعلق دارند • اکر این‌فرد بختیاری " تاریخ‌بختیاری " را که نوشته‌ی یکی از سران برجسته طوایف بختیار است مطالعه کرده باشد ، لااقل در مورد شخص‌او ، ما را از هرکونه توضیحی بی‌نیاز میسازد • اما جان کلام‌در جائی دیکر است : رقمی که در مورد نسبت جمعیت " **عشایر** "به کل جمعیت ایران بدست میدهد، به قدر کافی کویا ، و برای‌تفسیر و توضیح مقصود واقعی کوینده ، اهمیت کلیدی دارد و به خوبی روشن میسازد که‌او تعمداً از بکار بردن اصطلاح ملیت، یا حتی قوم ابا دارد ، بجای‌این اصطلاحات که از نظر جامعه شناسی هر یك دارای معنی و وزن‌خاص میباشد، اصطلاح عشایر را بکار میکیرد (اینکه این‌رهبر ایرانی تعمد دارد که مسئله ملیت های ساکن‌ایران‌را به کناری نهاده و بجای‌آن اصطلاح منسوخ عشایر را بنشاند ، از هر جهت درخور توجه است :

در موجموعه انتشارات مختلف سازمانی که دکتر بختیار در راس‌آن‌قرار دارد ، همواره این‌ادعا مطرح میشود که‌کویا نهضت مقاومت ملی ایران ، مسائل‌را با شیوه‌ی منطقی و علمی می‌نکرد و مخصوصاً مدعی این هستند که کارشناسان مسائل اجتماعی آن‌سازمان ، تئوری های منسوخه و کهنه اجتماعی را بکناری نهاده‌اند و با آخرین‌دستاوردهای دانش و پژوهش علم الجتماع آشنا میباشند • اکر

www.arsivakurd.org

ئێمە وخوینەران

یەکیك لە خوێنەرانی بەریز بە ناوی (ح • کوردە) نامەیەکی بۆ ناردوین و لە کونایی نامەکەدا دەنوسی : "ئەگەر بتوانن چاپی بکەن سپاسنان دەکەم " وە ئێمە بۆ ئەوە کە ئەم برادەرە لە دیموکراتی بونی " سەردەمی نوێ " دا شکی نەمێنی ئەوەرەقی نوسراوەکەی چاپ دەکەین و بە کورتیش ولامی دەدەینەوە •

"بەریز دەستەی نوسەرانی "سەردەمی نوی "

وێرای سلاویکی کوردانەو برایانە ، پێم خوش بوە پیروز بایتان لێ بکەم کە دەستتان کردوە بە بلاو کردنەوەی بلاو کراوەیەکی (نوێ) کوردی • هەر کە بە دەستم کەیشت زور دلم کەشایەوە کە بلاو کراوەیەکی تری کوردیش هاتۆتە مەیدانی روناکبیری کوردی • چونکو پێم وایە هەرچی زیاتر بنوسری و بلاو بکرێتەوە هەر خێری هەیەو زەرەری نابێ بۆیە بە بەشی خۆم زۆر پێ خوشحالم کە ئێوە دەستتان بە بلاو کردنەوەی ئەم روژنامەیە کردوە • بەلام ئەم خوشحالی کشتییەی من پاش چەند دەقیقەیەك چاو لە سەروتاری روژنامە کردن ،زوری دەوام نەکرد • هەندی پرسیارم بۆ هاتە زەین کە پێم خۆشە هەر لە دەست پێکی ئەم کارەتانەوە پێکەوە وە لە تەك خوێنەرانیشدا بیانخەینە بەر چاو وهەولیش بدەین بۆ ولامدانیان • لام وایە لەو کارە نە ئێوە نە نوسەری ئەم نامەیە وە نە خوێنەرەکان زەرەریکی ئەوتۆیان پێ ناکا •

ئەوەی خالی بنە رەتی لە سەرەتای وتە دا بێت کە دیارە نوسەر زوری هەول داوە تەئکیدی لە سەر بکا بێ لایەن بون و دیفاع نەکردنی روژنامەکەیە لە هیچ ئیدەئولوژیەکی تایبەتی • ئەوەشی بە دلیل هێناوەتەوە بۆ ئەوەی خوێنەران دیموکرات بونی بلاوکراوەکە باوەر بکەن • ئەم خالە لە سەرەتای وتەدا وا هاتوە :

"••• روژنامەی سەردەمی نوێ بۆ ح ئیدەئولوژیەکی تایبەتی پروپاکاندە ناکا •••"

بەلام پاش ئەوە کە پیاو هندێکی تر لە سەر خوێندنی سەرەتای وتەدا بەر دەوام دەبێ دەکاتە ئەوە کە ••• "هەر لەو کاتەش دا بیرو باوەری پێشکەوتنخوازانەو بەشەر دوستانە ریز لێ دەکرێ وە لە کەل کونە پەرستی لە هەمو قالب و شکل و شێوەیەك دا خەبات دەکا و شەریەتی • بە شیوەیەکی لە ئاشتی نەهاتو لە کەل تەبلیغاتی کۆنە پەرستی و کومان لێ کراو و در دونکی بلاو کردنەوە، بەربەرەکانی دەکا ••• لە کێشەی نێو حیزب و ریکخراوەکان دا دیفاع لە هیچ حزب و دەستەو ریکخراوەیەك ناکا • بەلام هەر لەو کاتەش دا بە بێ بەزەیی وە بە شیۆەی منتقی ئەم کردەوەو هەلویستانە دەکوتی و لە قاویان دەداو کە کوسپ بخەنە سەر رێکای مافە رەواکانی نەتەوەی کورد جا لە لایەن هەر کەسیکەوە بێت • •• نوسراوەی چاپەمەنیەکانی جیهان لە سەر وەزع و مەسەلەی کورد ئەوەندی پێوەندی بە بردنە پێش و رون کردنەوەی جولانەوەی رزکاریخوازی کوردەوە هەبی لەلاپەرەکانی ئەم روژنامەیەدا بلاو دەکرینەوە • "

لەم چەند دێرانە کە لە سەرەتای وتە را هێناومە ئەم پرسیارانەی خوارەوە دێتە پیش •

کامە دیتن و نوسراوە کۆنە پەرستانەیە یان پێشکەوتنخوازانەیە ؟

کامە بیر لە کامە قالب دا کۆنەپرستانەیە یان نیە ؟

کامە تەبلیغات کۆنە پەرستانەیە یان دەر دونکی و کومان بلاو کردنەویان نیە ؟

دیارە دەستەی نوسەرانی " سەردەمی نوی" قەرار لە سەر ئەم شتانە دەدەن : باشە برایان بە کامە فیکرو ئیدئولوژی ، ئێوە ئەم نوسراوەو بیرانە لیك دەدەنەوە ، ئەکەر بێ ئیدئولوژین؟ لە دواییدا " سەردەمی نوێ " هەتا بۆ بلاو کردنەوەی دەنك و باس لە سەر کورد لە نوسراوەکانی نێو نەتەوایەتیش دا شەرتی داناوە • بەم جورە کە ئەم دەنك و باسانە بلاو دەکاتەوە کە پێوەندیان هەبێ بۆ بەرەو پیش بردن و رون کردنەوەی جولانەوەی رزکاریخوازی کوردی، جا داخوا هیندی دەنك و باس لە سەر کورد هەیە لە روژنامە و بلاوکراوەکانی جیهاندا کە پیاو دەبێ هەلیشی بژێری ، پاشان کامە دەنك و باس خەبات دەباتە پیش وە کامە ناباتە پیش ؟ دیارە ئەوەش دیتنیکی تازە و کونە لە سەر چلونایەتی بلاوکردنەوەی دەنك و باس لە روژنامەیەکی بێ ئیدەئولوژی " دیموکراتیك " دا ؟ !

لە لایەکیتریشەوە وا دەر دەکەوی کە نوسەرانی سەردەمی نوی ئەوەی کە بلاو کراوەیەك ئیدەئولوژیەکی تایبەتی هەبی و دیموکراتیش بێ لە دژایەتی دەکەل یەکتر دا دەبینن، بۆیە کە خوێنەرەکان دلنیا دەکەن کە لە هیچ ئیدەئولوژیەکی تایبەتی دیفاع ناکەن بۆ ئەوە کە دیموکرات بونی روژنامەکە قەبول بکری • دیارە ئەوەش وا نیە ئەگەر پیاو لە ئیدەئولوژیەك کە لە باری دیموکرات بون دا شکی نەبێ • بەو معنایە کە روژنامەیەك دەتوانی هەم لە ئیدەئولوژیەکی تایبەتی دیفاع بکا وە هەر لەو کاتەش دا دیموکرات بێ • ئەگەر هات و وا نەبو ئەودەم دەبی چاویك بە ئیدەئولوژیەکەدا بخشێندری •

کرینکی ئەم باسە لەوەدایە کە بە دانانی ئەو هەمو ئەمماو ئەگەرو شەرتە بو بلاو کردنەوەی بیرورایەك ، هەتا دەنك و باس لە سەر کوردیش زەحمەتە کە ئێوە بە پشت بەستن بە معیاراتی ئیدەئولوژیکی قەزاوەتی خوتان پێش لە فیکرو رای جیاواز لەم روژنامەیەدا نەکرن • هیوا دارم لەم قەزاوەتانەدا ئەمن هەلە بم ، وە بە نوسینی چەند دیریك لە وەلام دا ئەم شتانە لە من و رەنکە لە زور خوێنەرانیش رون کەنەوە • لە دوایی " سەرەتای وتە " دا هاتوە کە : " ئیمە بە هاو دەردی و هاو دلیو هەنکاوی تەواوی خوشلو براکانمان لە هەمو ولاتەکاندا پشت ئەستورین و چاوە روانین لەم ئەرکە پیروزەدا یارمەتیمان بدەن • "

دەستەی نوسەرانی سەردەمی نوی منیش یەك لەو هاو لاتیانەم بە قەولی فارسان زخم خوردە لە سەرەرۆیی لە هەمو شکل و قەوارەی ئورکانیزاسیونی خۆیدا ، جا بۆیە بە پیویستم زانی کە پیکەوە ئەو باسەی بکەین تاکو زیاتر رون بینەوە لە سەر ئەوە کە سەردەمی نوێ داخوا سەنکەریکی دیموکراتیکی راستەقینەی کوردی بۆ پێش خستنی خەباتی فیکری لە نێو کوردەکان دایە، یان روژنامەیەکە، وەك زور بلاوکراوەی دیکە کە لە ولاتانی دواکەوتوی سەرەرویی دیتوی ئێمەدا بلاو دەکرێنەوە کە نە بێ ئیدەئولوژی بونیان جی باوەرە و نە دیموکرات و پێشکەوت و بونیان وە نە خەلکیش بە دەردی بر ایانی کوردستانی کەرمین " تاقەتی خویندنیانی ماوە " من بەش بە حالی خوم هیوام ئەوەیە کە "سەردەمی نوی " ئەوەی یەکەمیان بیت •

ح • کوردە

١٩٨٦

کاك ح • کوردە لە نامەکەیدا ئەو پرسیارانە دێنیتە کۆری و دەنوسی :

١- باشە برایان بە کام فیکرو ئیدەئولوژیەوە ئێوە ئەم نوسراوانە لیك دەدەنەوە ؟ ئەکەر بێ ئیدەئولوژین ؟

٢- هێندیك دەنك و باس لە سەر کورد هەیە لە روژنامەو بلاو کراوەکانی جیهان دا کە پیاو دەبێ هەلیبژێری • پاشان کامە دەنك و باس خەبات دەباتە پیش و کامە ناباتە پیش ؟

٣- لە لایەکی تریشەوە وا دەر دەکەوێ کە نوسەرانی سەردەمی نوێ ئەوەی کە بلاو کراوەیەك ئیدەئولوژیەکی تایبەتی هەبێ و دیموکراتیش بێ، لە دژایەتی دەکەل یەکتردا دەبینن ، بۆیە کە خوێنەرەکان دلنیا دەکەن کە لە هیچ ئیدەئولوژیەکی تایبەتی دیفاع ناکەن بو ئەوە کە دیموکرات بونی روژنامەکە قەبول بکریت •

بۆ کاك ح • کوردە ئەم پرسیارانەش هاتونە کۆری :

١کامە دیتن و نوسراوە کۆنەپەرستانەیە یان پێشکەوتنخوازانەیە ؟

٢- کامە بیر لە کامە قالب دا کۆنەپەرستانەیە یان نیە ؟

٣- کامە تەبلیغات کۆنە پەرستانەیە یان دردونکی و کومان بلاو کردنەوەیە یان نیە ؟ •

بە لای ئێمەوە نێوەروك و بۆ چونی وتارو نوسراوەکانی سەردەمی نوێ ولامی کاك ح • کوردە یان داوەتەوە • ولامی هەموی ئەو پرسیارانە دەگەرێتەوە بۆ سەر بریاری دەستەی نوسەران لە سەر مەسەلەکانی باس کراو • ئەوانەی کە روژنامەی سەردەمی نوێدا رەنك دەدەنەوە ، دیارە بە بۆچونی ئێمە پێشکەوتنخوازانەیەو لە رێبازی خزمەت بە جولانەوەی کەلی کورد دان دیارە دەستەی نوسەرانی هەر روژنامەیەك مافی ئەوەی هەیە کە کام وتارو نوسراوەی پێ باش بێ بلاوی بکاتەوە• کاك ح • کوردە لە مەسەلەیەك دا رون نیە ئەویش مەسەلەی :"ئیدەئولوژیە" ئێمە نەمان کوتوە کە بێ ئیدەئولوژین• ئێمە کوتومانە بۆ هیچ ئیدەئولوژیەکی تایبەتی پروپاکاندە ناکەین • ئەوە لە کەل نەبونی ئیدەئولوژی فەرقی زورە پروپاکاندە بۆ ئیدەئولوژی تایبەتی بستراوەیي یان سەر بەو ئیدەئولوژیە دەکەینێ • سەردەمی نوێ لە سەر وتاری یەکەم ژمارەدا رێبازو هەلویستی خۆی رون کردوتەوە ، بۆ چی بۆ نوسەری بەرێز بۆتە جێکای پرسیار معلوم نیە • ئەکەر کاك ح • کوردە بە پێچەوانەی سەر وتارەکەو رێبازەکە شتیکی هاتبێتە بەر چاو ، دەبوایە لە سەر ئەوە پرسیارمان لێ بکا • بەلام لە کەل ئەوەش زور سپاسی دەکەین هیوا دارین هەر وەك خۆی نوسیویەتی : " سەردەمی نوێ " : " سەنکەریکی دیموکراتیکی راستەقینەی کورد بێ، بۆ پێش خستنی خەباتی فکری لە نێو کوردەکان دا "•

برادەریك لە ئینگلستانەوە دەنووسی :

- سەردەمی نوێ م دی • هیوادارم سەردەمیکی نوێ بێ • دەمەوێ برێك بە پاریز بم • چەند ژمارەیەکی تر بخوێنمەوە دوایە سەبارەت بە نێوەروکی بدوێم • بەلام دەزانم بەرهەمی بیری دەبێ باش بیت • ئێستا ئەوەندە دەلێم ئەکەر هەوالەکانی سەردەمی نوێ تەنیا

←

www.arsivakurdi.org

چه ند رووداوی مانگی جوّزه ردان

برادمریلکی به ریّزی خویّنه ری "سه رده می نویّ" وتاریّکی بوّ ناردووین وهیّندی رووداوی مانگی جوزه ردانی له میّــژووی خه باتی نه ته وه ی کوردا وه بیر هیّناونه وه وداوای کردوه که بلاو بکریّنه وه.

له گه ل ئه و نامه یه ده قی وتاری شه هید **محه مه د قودسی** بوّ ناردووین که روّژی هه لکردنی ئالای پیروّزی کوردستا ن لــه نه غــه ده داویه تی.

هه ر چــه ند نووسراوی ئه م براده ر ه دلسوّزه درنگ به ده ستمان گه یشتوه ونــه گه یوه ته چاپی ژماره پیّنجی "**سه رده مــی نویّ**" که ده بوایه له **حوّزه رداندا** بــلاو بیّته وه ، به لام دیسان ویّرای سوپاس بوّ هاوکاری ئه م براده ره ئه وا ئیّمه سه بارت به گرنگی ئه م رووداوانه، نووسراوه که ی ئه و له گه ل وتاری **محه مه دقودسی** لــه م ژماره یه دا بلاو ده که ینه وه .

له خه باتی نه ته وه ی کوردا ، هیّنــدی روّژی میّژوویی هه ن که ناکری له بیربکرین و پیویسته له نووسراوه وچاپه مــه نیه کوردیه کان دا یادیان بکری وزیندوو بکرینه وه و بناسرینرین ، وه به ره ی تازه پیّگه یشتووی نه ته وه که مان شاره زای ئه م کاره ساته و رووداوانه بن .

روّژی ٦/٩ / ١٩١٩ یه ك له و روژانه یه که له میّژووی خه باتی نه ته وه که ما ن دا ، ئه شی نرخ وجیّگای خوّی بدریّــتی و له سه ری بووسری. ئه مه روّژیّکه که شیّخ مه حمودی نه مر له ده ربه ندی بازیان پاش شه ریّکی قارمانانه له گه ل داگیــرکه رانی ئینگلیز ، بریندار کراو بــه دیل گیراو ده ست به سه ر بــوّ هیندوستان دوور خرایه وه. هه رچه ند ئه م سال ٦٥ سال له م رووداوه میّژووییه راده بـــری، به لام ئیّستاش شه ری ده ربه ندی بازیــان و قارمانه تی شیّخ مه حمود وبرینداری ودوور خستنه وه ی له سه ر زار و زمانانی خه لکی کورده و ئیّستاش به رده قاره مان له نیّــو خه لك وته نانه ت له نووسراوه ی نووسه را نی کوردیش داشویّنی به رچاوی هه یه.

راپه رینی شیّخ **مه حمود** له دوو لاوه جیّگای لیّکولینه وه وهه ر وه هاجیّگـــای شانازی نه ته وه ی کورده . یه که م گه لی کورد له کوردستانی خوارو، یان روونتر بلیّین له روژ هه لاتی نیّوه راست یه که م نه ته وه بوو که له ژیّر ریّبه رایه تـــی شیّخی نه مردا دژی ئیستعماری ئینگلیز چــه کی ده ست دایه ونه ی ویست بچیّته ژیّر نیری ئیستعمار و سه ر بوّ داگیـــ که ران شوّر بکات.

دووهه م شیّخ مه حمودی نه مر درو شمی سه ر به خوّیي کوردستانی هه لگرت و به کرده وه ش بیّ ئه وه که گوێ بداتـــه ده سه لاتی ئیستعماری ئینگلیز ، سه ربه خوّیــي کوردستانی راگه یاند و حکومه تی کوردی دامه زراند و نه یویست له ژیـــر ده ستی ئیستعماری به ریتانیادا حوکمداری کوردستان بیت. شیّخ له و باره وه ده لــیّ :

" نامه ویّ ژینی ئه سارت، به سمه عومری گــومره هــی .

"نایکه مه سه ر خوّم به ده ستی مودده عـــی تاجــی شه هــی

" قه ت به ئه مری دژمنانم نامــه وی فه رمانده هــی"

راپه رینی شیّخ مه حمودی نه مر له جو لانه وه ی رزگاریخوازی نیشتما نــــی نه ته وه ی کوردا ده وریّکی تایبه تی هه بوه وه به ردی بناخه ی کوردایه تی له دوای شه ری یه که می جیهانی دامه زراندوه و جو لانه وه ی رزگاریخوازی کوردی خستوته سه ر باریّکی شوّرشگیّرانه و تین وهیّزیّکی تازه ی وه به ر خه بات وتیّکوشانی که لــی کورد ناوه.

٦/١٩ / ٤٧ ١٩ رووداویّکی داخدار و تال له میّژووی خه باتی نه ته وه که ماندا نیشان ده دا . له م روژه داچوار ئه فســه ری ئازادیخواز ونیشتمانپه روه رو شوّرشگیر **مسته فا خوشناو ، عیزه ت عبدالعزیز ، خه یرولا عبدالکریم و محمد قودسی** لــه به ندیخانه ی به غدا به ئه مری ریّژیمـــی کوّرکراوی نووری سه عید له دار دران.

ئه و چوار ئه فسه ره نیشتمانپه روه ره هه ر له هه وه لی لاویّنی دا چوونه نیّو خه باتی شورشگیّرانه ی نه ته وه که یان و لــــــه ریّگای ئازادی نیشتمانی دغگیر کراویان دا ، وازیان له پله وموچه وژیانی ئه فسه ری هیّنا و له ریّگای رزگاری گــــــــه ل و نیشتمان دا کیانی خوّیان فیدا کرد .

ئه م چوار روّله تیّکوشه ره له راپه رینی بارزان دا به شداریان کرد وکاتیّك هاتنه ئیّران له کوّماری دیموکراتی کورد ستان دا ئه رکی گه وره یان پی ئه سپرّ درا و به هه موو تواناوه له کار وباری سوپایی و فه رهه نگی کوّماری کوردستاندا به شدار یان کرد وبه گیان تیّکوشان ونموونـــه ی فیداکاری و نیشتمانپه روه ری بــوون.

پاش تیّکچوونی کوّماری کوردستان بـــوّ عیراق گه رانه وه وله به ندیخانه ی به غدا ئیعدام کران .

نامه ی ئه م چوار ئه فسه ره ئازادیخوازه که روّژی ١٨ی حوّ زه ردان واته روژیّك پیّش له دار دانیان له به ندیخانه نـــووسیویانه، بیرو باوه ر وهه لویّست وفیدا کاری ئه م روّله قاره مانانه ی کورد نیشــان ده دا که نه یانویستوه سه ر بوّ دوژمنـــی نه ته وه که یان وآ وّنه په رستی دابنویّنـــن و به سه ر به رزیه وه له ریّگای نیشتماندا چوونه ژیّر دار و کیانی خوّیان فیداکرد.

٢٧ی جوزه ردانیش واته ١٧ی ژوئینی ٤٧ ١٩ له میّژووی خه باتی نه ته وه ی کورد دا دیارده یه کی پرشنگدار و به ر چاوه . له م روژه دا مه لا مسته فای بارزا نـــــی پاش شه ریکی توند له گه ل له شکری ئیران توانی خوّ بگه یینیّته سه ر سنووری یه کیتی سوفیتی وله گه ل نیزیکه ی شه ش سه ت که س له شورشگیّرانی له چه مـــی ئاراز بپه ریّته وه وپه نا بوّ ئه م و لاتـــه به ری .

دوای تیّکچوونی کوّماری دیموکراتـــی کوردستان بارزانیه کان که هیّزی بنه ره تی سوپای کوّماری کوردستان بوون، بــوّ ناوچه ی شنوّ و نه غــه ده کشانه وه ونــه چوونه ژیّر ده سه لاتی ریّژیمی کوّنـــه په رستی ئیّران. بارزانیه کان دوای چه ند مانگ شه ر له گه ل له شکری ئیّران وعیراق و تورکیا ، به فیداکاری و شه ریکی بیّ ویّنه که هه موو سه ردارد نیزامیه کانــی جیهان سه ریان لیّ سور مابوو ، خوّیا ن له گه ماروّی ئه م سیّ له شکره رزگار کرد و خوّیان گه یانده یه کیتی سوڤیت وتــا سالی ١٩٥٨ له و ولاتــه مانه وه .

وتاری محه ممه د قودسی کاتی هه لکردنی ئالای کوردستان له نه غــه ده. له ژماره ٥ ی سالی یه که مــی روّژنامه ی کوردستان وه رگیراوه .

" گه وره کانم، ئه ی گه لی به شه ره ف حوّشه ویستان وراوه ستاوان ! ئه ی کريّ کار وفه لاح وسه پان وپاله ی کوردی به نرخ روّژها به سه ر شورشی میللی پیــروّز ی کوردا هه لّهات و تیری دوژمن گولله بر سینگی به چکه شیّرانی کوردی پیکا ، وه خاکی کوردستان لاشه ی حه وانانی گرتــه باوه ش، چیاو دوّل ودشته کانی کوردستان پره له گوّرستانی دلیّران و نه به زانـــی کورد که له پیّناوی ریّگه ی ئازادی دا وه له پیّناوی هه لکردنی ئالای موقه دده سی کوردستان دا کیانی پاکیان له لاشه یان حیاواز بــوّ وه .

ئه ی برایان !

شورشه کانی دیار به کر ، ده رسیم ، سلیمانی ، ئامیّدی ، بارزان ، هــه موو نیشانه ی ئه و حوان مه ردانه یه که بـــوّ ئازادی کراوه. ئه مروّ ، ئه مروّ کـــه گه وره ترین و پیروزترین روّژه بوّ کـــورد ئه بینین هه لوّی به هیّزی کورد به چنگی ئاسنی خوّی ئه و ئالا پیروّزه هه لّده کا .

به لیّ .. ئه و ئالایه هه لّ ئه کات کـــه له سه ره تای میّژووه کورد خوّی بوّ به خت کردوه . برایان پیروّز بایي خوّم پیّشکه شی هه موو کوردیّك وهه موو میلله تیّکی ئازادی خواز ده که م.

ئه ی برای کورد ! ئه زانی ئالای خوّشه ویست ح ئاموّژکاریه کت ده کا ؟

ئه لیّ ..بوّ ئه وه ی کوّبوونه وه یه کـــی بیّ حیاوازی گه وره و پچوك، ئاغا وکریّ کار ، قوتابی و شوان وفه لاح ، ژن وپیاو مندال ،هه موو پیّکه وه بژین، به یه ك دلّ، بوّ یه ك ئامانج تیّ بکوّشن وهـــه ول بده ن. دیسان ئه لیّ .. ره نگی ســــوورم نیشانه ی جه نگاوه ری و نه به زی که لـــی کورده . ره نگی سپیم ئه لیّ میلله تـــی کوردی نه حیب ، کیانیّکی پاك وراستی هه یه . ره نگی سه وزم هاوار ئه کا .... خاکی کوردستان پر له ده خل ودان وکانکای زیّر وزیّــوه .

ئـه ی کورد ...هه موو به کیانیـکـــی خاویّنه وه ، بیره وه ریه کی پاك و راسته وه هه موو پیّکه وه گه لك له کوردستانه که تان وه رگرن. دیسان ئه لیّ ...ئه ی فــه لاح ئه ی کریّکار و پاله ی کورد ، دلّت لــــه خوّت نه میّنیّ له سه ر نیشانه ی پاکـــی و راستی ، نیشانه ی ته قه لا وهه ولی ده ستی توّ ئه و دوو گولّه گه نم وحوّیه هه میشــه به پیّش چاوته ومیه ، پیّت ئه لیّ : هه ول بده ئیش بکه ..ولاتت بلّیند بکه ره وه ، ئه ی کورد ...دیسان ئالاکه ت ئه لـــیّ : ئه مرت پیّ ئه کا سه رکه وتنت ، گه وره ییت له خویّندن دایه . ژن وپیاو ، کور وکـــچ به حاریّ بخویّنن، چونکه خویّندن هه موو میوه یه کی خوّش و زینده کانی پیّوه یه . کردکاریش تیشکی روّژی خوّی به سه رهه موو سیفاتی حوانی ئینسان دا بلاو ئه کاته وه. وحوان تری ئه کات.

ئه ی کورد ... ئیّمه ش به رامبه ر به ئاموزکاریه کانی ئه لّیّین :

ئه ی ئالا ..په یمانت ئه ده ینیّ هــه موو پیّکه وه ، به یه ك دلّ ، به ته نیکـــــی ئاسنینه وه سویّند ئه حوّین ببینه سوپه رت راست بین ، ئیش بکه ین ،بخویّنین.

ئه ی کورد ...ئالا ره مزمانه. لــه دوای هه لکردنـــی نرخی هیّنانه خواره وه ی قوربانی کردنی هه موو میلله تی کورده

ئیتر بــژی کورد و کوردستان

بژی هه موو میلله تیکی ئه زادیخواز ✱

پــاشـمـاوه ی د یســـان جـنـایـه تیـکی د یـکه

ئیّمه ته واوی ئه و کورده دلسوّزانه ی که له حیزب و ریّکخراوه کان دا ئه ندا م نین بوّحوکم دان وقه زاوه ت بانگ ده که ین

وه داوایان لیّ ده که ین که هه ر چوّنیکـــی بوّیان ده کریّ، بیّزاری و نه یاری خوّیان دژی دریّژه پیّدانی ئه م شه ری براکوژیـــه ده ر ببرن، به لکوو ئه و قامچیا نــــه ریّبه رانـــی ئه م دوو ریّکخراوه یه وه هوش بیّننــه وه.

www.arsivakurdi.org

مافی دیاری

کردنی یەکجاری مەسەلەی کوردو رزکاری لە ژێر دەستی و بێ دەسەلاتی بەلام تاقی کردنەوەی رابردو دەری خستووە کە ئەو حکومەتانەی داوای مافی خودموختاریان لێ دەکرێ،ئەوە نین کە بروایان بە ئازادی و دیموکراسی و مافی کەلان هەبێ • ئەوان ولامی داوای رەوای کەلی کوردیان هەمیشە بە ئاکرو ئاسن ، بە کرتن و راونان و ئیعدام و توپ باران و کوشتاری بە کۆمەڵ داوەتەوە •

لە ماوەی چل سالی رابوردودا هەر چەندی کەلی کوردو رێبەرە سیاسیەکان هاواریان کردوەو کوتویانە لە خودموختاری بەدەر هیچی دیکەمان ناوێ ، دوژمنانی کەلی کورد ئەو میلەتەیان بە "جیاواری خواز ، ئاژاوەچی ، نوکەری بێکانە و ••• " تاوانبار کردوە •

زور جاران بە داخەوە هێزە دیموکراتەکانی ئەم ولاتانەش رەکەل تەبلیغاتی رێژیمە کۆنە پەرستەکان کەوتون و دژی جولانەوەی رزکاری خوازی کورد هەلوێستیان گرتوە • لە ئەنجام دا بۆ وەدەست هێنانی خودموختاری لەو ماوەیەدا کەلی کورد پتر لە پەنجا هەزار کەسی لێ کوژراوە • بە سەدان شارو گوندی کوردستان بۆمباران کراون ، ئاگر تێبەردراون ، وە هەزاران کوردی بێتاوان لە نیشتمانی خۆی دەربەدەرو ئاوارە کراوە • لە کاتێکدا خودموختاری بەشێکی بچوکی دیموکراسیە، ئەکەر لە ولاتێکدا هەر تۆزیك دموکراسی هەبێ بۆ خودموختاری نە کەس دەکوژرێ وە نە پێویست دەکا دە دوازدە سال شەری چەکدارانەی بۆ بکرێ و بە هەزاران لاوی کوردی بۆ بە کوشت بدرێ •

گۆران لە شێوەی خەباتدا

لەو ماوەیەدا جولانەوەی رزکاریخوازی کورد لە هەر یەك لە بەشەکانی کوردستان دا بە قوناخی جۆربەجوردا تێپەریوە ، خەبات تووشی هەوراز و نەشیو بوە • هێمنایەتی و توندو تیژی بە خۆیەوە دیوە • بەلام لە سەر یەك بناخەو یەك رچە سەقامکیر بووە، ئەویش بریتیە لە درێژە پێدانی خەبات و کوڵ نەدان وە سور بون لە سەر مافی نەتەوایەتی • ئەمە کە لایەنی لە باری جولانەوەی رزکاریخوازی کوردە ناکرێ لایەنی نالەباری خەباتیش نەخەینە بەرچاو کە بریتیە لە یەك نەکرتویی و پێکەوە کرێ نەدانی خەبات ،وە نەبونی ستراتیژیەکی روون و یەك نەکرتووی هێزە سیاسیەکانی کورد نەك هەر ئەوە بەلکوو شەرو کێشەو نەیاری لە نێوان هێزە دیموکراتی و نیشتمانیە کانی کوردستان دا زیانی قورسیان بە جولانەوەی رزکاریخوازی گەیاندوە •

لە کوردستانی تورکیا حیزبە کوردستانیەکان هەر لە سەرەتای دامەزران و تێکوشانەوە دروشمی مافی دیاری کردنی چارەنوسیان وەك پێك هێنانی دەولەتی سەربەخۆی کورد هەل گرتوە ، وە بە هەق کوردستانیش بە موستەعمەرە دەزانن •

لەسوریا حیزبە کوردیەکان هەرچەند هەر داوای مافی فەرهەنگی و روشنبیری بەرانبەری هاو ولاتی لە سوریا دەکەن بەلام هێشتا بە داخەوە لە سەر دروشمێکی ستراتیژی ساخ نەبونەوە• هەرچەند کوردەکانی سوریاش کەلێك کەمتر لە بەشەکانی دیکەی کوردستان لە ژێر ستەمی نەتەوایەتی دا نین •

لە کوردستانی ئێران و عیراق وەزعەکە فەرقی کردوە ، خەبات توندو تیژترە ، وە رژیمە دیکتاتۆرو شوڤینیستەکان شەری مال وێرانکەرو ژینۆسیدیان بە سەر نەتەوەکەماندا سەپاندوە • حیزبە سیاسیەکانیش ناچار بۆ بەرکری لە مان و نەمانی میلەتەکە ، دەستیان داوەتە چەك وە لە نیشتمانی خۆیان دیفاع دەکەن • بەلام لە باری سیاسیەوە لە سەر کاغەز نەبێ کۆرانیان بە سەر دا نەهاتوە • وە نەشیان توانیوە لە کێژاوی سیاسەتی خۆمالی و جیهانیدا رێکایەکی راست و بێ کەندو کوسپ بۆ مەسەلەی کورد بدۆزنەوە •

بێجکە لەوەش لە پروکرامی سیاسی حیزبەکاندا ،وشەی مافی دیاری کردنی چارەنوس کونجاوە ، بەلام بە داخەوە ئەو دروشمە تەنیا لە سەر لاپەری بەرنامەکان دایە وە نەچۆتە نێو کۆمەلانی کەل وە کاری لە سەر نەکراوەو کەلی کورد بەوە را نەهێنراوە کە وەك نەتەوەیەك مافی دیاری کردنی چارەنووس ، واتە پێك هێنانی دەولەتێکی سەر بەخۆی دیموکراتی کورد بە حەقی خۆی بزانێ و بچێتە نێو قوولایی هەست و هۆش و مێشك و دڵیەوە • نەك هەر ئەوە ، هێندی لە رێبەرانی حیزبە سیاسیەکانی کوردستان جارو بار لە ئاخافتن و خۆ رانان دا ، مافی دیاری کردنی چارە نووس وەك شکلی سەربەخۆیی و پێك هێنانی دەولەتی **نیشتمانی کوردی** حاشا لێ دەکەن و تەنانەت بە«خەون و خەیالیشی» دەزانن: مافی دیاری کردنی چارە نووس کەبێجکە لە مافی پێك هێنانی دەولەتی سەربەخۆ هیچی دیکە نیە، ئەوان زرە تیئوریشی بو دەبیننەوە• یان " میلەتی بێ ئالاو بێ دەولەت و بێ نوێنەر لە کۆمەلی نەتەوە یەك کرتوەکاندا ،بە تێرو بە دەسەلات و بە ئاغای خۆ " دەزانن •

بەلام رەنکە ولامی ئەو پرسیارەش زور هاسان نەبێ کە داخوا : لەم جیهانی پر لە زوران بازی و شەرو کێشە و مل هوری دا، کام میلەت هەیە بە بێ کەیان و دەسەلاتی سیاسی ، بە بێ دەولەتی سەربەخۆی **نیشتمانی** وە بە بێ ولات و خاکی ئازادو سەربەست " تێرو بە دەسەلات و ئاغای " خۆی بێ ؟ نەتەوەیەك کە خاوەنی کەیان و دەولەتی نەتەوایەتی خۆی نەبێ، نەتەوەیەك کە بە سەر ولاتی خۆیدا دەسەلاتی سیاسی نەبێ ، نەتەوەیەك کە نەتوانێت بە دەستی خۆی چارەنووسی خۆی دیاری بکا ، چۆن دەتوانێ تێرو تەسەل بێ ,بێنە ئاغای خۆی و نەکەوێتە ژێر فەرمان و دەسەلاتی ئەم و ئەو ؟

لێرەدا ئەکەر لە باری تاکتیکی خەبات و هەل و مەرجی رۆژەوە ئەم جورە ئاخافتن و وتووێژانە بە سیاسەت دا بنێین ، وە ئەوەش لە بەر چاو بکرین کە رێبەرانی حیزبە سیاسیەکانی کورد، هەموو کون و کاژێری دەرباز بونیان لە خۆ کرتوە، وە ناتوانن قسەی دلیان وەیا ئاواتی کۆمەلانی خەلکی کوردستان دەر ببرن، لانی کەم دەتوانین ئەو پرسیارە بکەین : کە داخوا ئەم جورە بیرو را دەربرینە بە هێنانە کۆری مەسەلەی کورد ، وەك نەتەوەیەکی بیست میلیونی دابەش کراو و بەش خوراو زیان ناکەینی ؟ داخوا ئەم جورە ئاخافتن و را دەربرینە ، هەستی نەتەوایەتی و بیری رزکاری و یەککرتنەوەی میللەتیکی لەت و پەت کراو ، لە مێشك و هەست و تێکوشانی کومەلانی زەحمەتکێشی کوردا کزو بێ هیواو هومێد ناکا ؟ داخوا تیشك و شەبەقی روونی مافی دیاری کردنی چارە نووس ، بە تەم و مژی تیئوری ریفورمیستیو هەل پەرستی شلوێ و لێل و لیخن ناکات و دای ناپۆشێ ؟

تاقی کردنەوەی جولانەوەی رزکاریخوازی نیشتمانی کەلی کورد دەری خستوە کە هەر چەندی رێبەرەسیاسیەکانی کورد خۆیان بە حکومەتە داکیرکەرەکانەوە ببەستنەوە ، هەرچەندی بە هیوای یارمەتی کاتی ئەو حکومەتانە تێبکەون ، وە هەرچەندە جارو بار بە " هاوسەنکەرو ئازادیخوازو بە باوك و بە حەکەم " یشیان دابنێن ، بروایان پێ ناکەن ، وە هەر کاتی دەرفەتیان هێناو هەستیان بەوە کرد کە جولانەوەی رزکاریخوازی کورد لە سەرکەوتن نیزیك دەبێتەوە، دەستیان لێ دەوەشێنن و کارێکی وا دەکەن کە جولانەوەی کورد سەرکوت بکرێ و خوێنی هەزاران رۆلەی زەحمەتکێشی کوردیش بە فیرۆ بچێ• سەیریکی رابردوی خەباتی خوێناوی نەتەوەکەمان بکەین ، بەرهەمەکەی هەر ئەوەیە کە دەیبینین •

لێرەدا مەبەست ئەوە نیە کەسیش ئەوە نالێ کە رێبەرەکانی کورد هەر ئێستا داوای دامەزرانی دەولەتی سەربەخۆی کورد بکەن ، وەیان ئالای کوردستان بچەقێنن ، یان ئەم سنورە دەستکردەی ئیستعماری تێك و پێك بدەن • ئەمە لە هەل و مەرجی ئەمرۆی ناوچەو جیهان دا نەدەکرێ وە نەکاتی هاتوە • هەرچەندە ئەکەر داواشی بکرێ نە کفرەو نە قیامەت را دەبێ کورد نەتەوەیەکە پتر لە بیست میلیون کە هەر ئێستاو لە دوارۆژیشدا ناوەندی کرینکی کێشەکانی رۆژهەلاتی نێوەراستە ، وە خاوەنی هێزو توانایەکی ئەتۆی کۆمەلایەتیە کە ناچار دەبێ حیسابی لە سەر بکرێ• کورد نەتەوەیەکە وەك کشت کەلانی سەر ئەم زەویە پان و بەرینە مافی ئەوەی هەیە چارە نووسی خۆی بە دەستی خۆ دیاری بکا • مافی ئەوەی هەیە لە **نیشتمانی** سەربەخۆ ئازادی خۆیدا ،زمان و ئەدەب و کولتوری خۆی پەرە پێ بدا و لە بردنە پێشی شارستانەتی کەلانی جیهاندا بەشداری بکات •

لەو بوارەدایە کە حەق نیە ریبەرانی حیزبە کوردستانیەکان بە ئاخافتن و وتو وێژی چاپەمەنی لە ژێر پەردەی خودموختاریدا ئەم مافە رەوایە بخەنە پشت گوێ ، زرە تیئوری بۆ داتاشن ، وە خودموختاری بە ستراتیژی مەسەلەی کورد دا بنێن ، وە بەم قسانە بیرو رای کشتی خەلکی کوردستان و تەنانەت جیهانیش لەم ئامانجە پیروزە هەلە و لا رێ بکەن •

بە پێچەوانە رێبەرە سیاسیەکانی کورد پێویستە لە کەل خەبات بۆ سیاسەتی تاکتیکی حیزبەکانیان ، مافی دانانی چارە نووس بە مافی رەوای نەتەوەی کورد بزانن و لە چوارچێوەی سیاسەتی حیزبەکەیان دا قەتیسی نەکەن • نوسەرو شاعیرو هونەرمەندو زانا ئاینیەکانی کورد ئەرکی سەرشانیانە کە رەوا بونی مافی دانانی چارە نووس ، بکەنە بناخەو هەوێنی نوسین و پروپاکاندەی خۆیان • پێویستە هەست و هوش و مێشکی کۆمەلانی هەراوی خەلکی کوردستان بەمە ئاو بدرێ کە مافیکی ئاوای هەیە ، لێ داکیر کراوە ، ئەشێ خەباتی بۆ بکاو بە کوێرەی هەل و مەرجی رەخساو و لە بار وەی ئەستێنی

— لە ژمارەی داهاتودا لە سەر ئەم باسە دەرۆین*

www.arsivakurdi.org

پاشماوەی

مافی دیاری کردنی چارەنووس

ڕۆدانی هەوەڵێن ولاتی سوسیالیستی جیهان، هەوڵیان دا کە دەولەتەکانی تورکیا وئێران لەسەر بناخەی "ئەتا ـ ناسیۆن" بخەنە سەر شکلی دەولەتەکانی ئوروپایی وەلەم ڕێکایەوە پەل وپایان ئەوە بوو کە ئەم نەتەوە و کە مایەتیە نەتەوایەتیانە بتوێننە وە کە لە نێو سنووری جوغرافیایی ئەم دوو دەولەتە دا ئەژیان. ئە مە رەوەندێکی کۆنە پەرستی ودژی مێژوویي بوو. بەلام بەداخەوە لە بەر هۆی جوربەجور ، ئامادەیی کەشە کردنی هەبوو. لەوەش کرنکتر لە بەشە جیاوازەکانی کوردستان شوێنە وارێکی قوولی بە جێ هێشت. لە بەر ئەوە ، باس لە بارەی قۆناخی پێکەیشتی مێژوویي و شورشی کۆمەلایەتی کوردستان فرە بەکرێ وکوڵ و بادراوە. لە سەر ئەم بناخە یە هێنانە کۆر وچارە سەر کردنی، پێویستی بە کار و لێکدانەوەی قووڵ هەیە.

ئەوە کە درۆشمی ستراتیژی و قۆناخی جولانەوەی رزکاریخوازی نیشتمانی ئەشی چی ، مە سەلەیەکە وەلامەکەی لە ناسینی هەلکەوتی ئێستای هەر کام لە بەشەکانی کوردستان و خسوسیاتی هاوبەشی خەباتی رزکاریخوازی نیشتمانی لە هەموو بەشەکان دایە. هەل و مەرجی نێو نە تە وەییش‌کەم و زور لەم نێوەدا کاری خۆیان کردوە.

وتاری خوارەوە بیرو رای ئەندامێکی دەستەی نووسەرانە کەلە باری درۆشمە [illegible] ستراتیژی و قۆناخی جولانەوەی رزکاریخوازی کورد لە هەل و مەرجی ئێستا دا ، زنجیرە یەك لێکدانە وە وبۆچوونی تایبەتی تێدایە. ئێمە ئەم وتارە بلاو دەکەینەوە کە دەرکامان بۆ باسێکی بەر بلاو و داهێنەر کرد بێتە وە کە هەموو حیزب وڕێکخراوەکان بەشداری تێدابکەن کردنەوەی ئەم باسە بە مانای دژایەتی لەکەل ئەم یائەو ڕێکخراوی سیاسی لە بەشەکانی کوردستان دا نیە ، بەلکوو وەلامێکە بە پێویستی هێنانە کۆری ئەم مەسەلە بنچینە ییە دەدرێتە وە.

مافی دیاری کردنی چارە نووس و بۆچوونی جیاواز

نووسینی: شێروان

هەر چەند پێش پەیدا بوون وسەرهەڵدانی زانستی کۆمەلایەتیش ، واتە پەیدا بوونی مارکسیزم ، کەلانی بن دەست وبەشخوراو ، هەستی نە تەوایەتیان جولاوە وبۆ رزکاری لە بن دەستی خەباتیان کردوە ، بەلام ئەم هەست وخەبات وتێکۆشانە نە خراوەتە قالبێکی زانستی و تیئۆریەکی زانستی بۆدانەرزاوەزاناکانی بورژوازی ئەکەر باسی مەسەلەی ئازادی نەتەوایەتیشیان هێنا بێتە کۆری لە چوار چێوەی تەسکی بەرژەوەندی سەرمایەداری چەوسێنەردا باسیان کردوە و مافی ئازادیشیان هەر لەم روانکە وە لێك داوەتەوە. ئەم کۆتنە بە نرخە مەشهوورە کە "نەتەوەیەك کە زوڵم لە نەتەوەیە کی تر بکا ، ناتوانێ ئازادبێ" ئەم راستیە دەسەلمێنێ کە ئازادی راستە قینە لە کاتێك دا جێ دەکرێ کە یەکسانی وبەرامبەریتەواو لە نێوان کەلانی جیاواز دا پێك بێ و فەرق وجیاوازی سیاسی ورەکەزی وفەرهەنکی و کۆمەلایەتی لە بەین بچێ.

مەسەلەی مافی دیاری کردنی چارەنووسی نەتەوەکان بە دەستی خۆ لە کۆنەوە لە نێو حیزبە سیاسیەکانی ئوروپا و تەنانەت لە نێو مارکسیستەکانیشدا جێکای موناقەشەبوە ولەم بارەوە بیروباوەر و بۆچوونی جیاواز هەبوە. لینین لە کەل دەولەمەند کردنی تیئۆری مارکسیستی " مافی دیاری کردنی چارەنووس بە دەستی خۆ" بە روونی و بە بێ پێچ و پەنا ، ئەو مەسەلە کرنکە وچۆلە پێچە کۆمە لایە تیە ی لە باری تیئۆریە وە چارە سەر کرد و بە کردەوەش دوای سەرکەوتنی شورشی مەزنی سوسیالیستی ئوکتوبر ، لە ولاتی فرە کەلی روسیادا ، یەکسانی و بەرامبەری لە نێوان قەوم ونەتەوەکانی دانیشتووی یەکیتی سۆڤیتی دا پێك هێنا. لینین هێشتا لە سالی ١٩١٦ دا نووسی : " سوسیالیزمی سەر کەوتوو ناچار دەبێ دیموکراسی تەواو دابین بکا. کەوابوو نەك هەر دەبێ بەرامبەری تەواوی مافی میللەتەکان ئەنجام بدا ، بەلکوو هەر وەها دەبێ مافی نەتەوە زۆر لێکراوەکانیش لە دیاری کردنی چارەنووسی خۆدا ، واتەمافی جیا بوونەوەی ئازادانەی سیاسی دابین بکات. حیزبە سوسیالیستەکان ئەکەر ئێستا و کاتی شورش ودوای سەر کەوتنی شۆرشیش بە هەموو تێکۆشانی خۆیان سابیتی نەکەن کە نەتەوە بن دەستەکان ئازاد دەکەن و لە سەر بنەمای یەکیتی ئازادانە پێوەندیان لە گەل دەگرن ـ یەکیتی ئازادانەش بە بێ ئازادی جیابوونەوە قسە یەکی درۆیە ـ خەیانەتی ئەو حیزبانەیە بە سوسیالیزم." (شوێنەوارە هەلبژێردراوەکان: چاپی موسکو، فارسی، ١٩٨١ . ل ٢٢٧ ـ ٢٢٨).

شورشی سوسیالیستی ئوکتوبرورووخانی رێژیمی بورژوا ـ دەرەبەکی رووسیا راستەو خۆ کاری کردە سەر وە خەبەهێنان و هاندانی هەستی نەتەوایەتی کەلانی ئاسیا و خەباتی ئەوانیش بۆئازادی لە بن دەستی ئیستعمار و بۆ وەدەستهێنانی مافی نە تەوایەتی گۆرانی بە سەرداهات. کەلی کوردیش هەر چەندە لە نێو دەولەتانی کۆنە پەرست وسەر بە ئیمپریالیسم دابەش کرا بوو ، بەلام بە شێوەی جور بەجور بۆ وەدەست هێنانی مافی نەتەوایەتی و رزکاری لە ژێر دەستی خەباتی درێژە پێدا. خەباتی کەلی کورد کە لە پێشدا سەرکردایەتی بە دەستی شیخ و دەرەبەك و رئیس عەشیرەتان بوو، کۆرانیکی قولی بە سەردا هات کە جەوهەرو نێوەروکەکەی بریتیە لە سەرکردایەتی حیزبی سیاسی ، دیموکرات وە پیشکەوتنخوازو پشتیوانی کومەلانی هەراوی جوتیار و زەحمەت کێشی کوندی لەو حیزبانە و لە بەرنامەو ئامانجیان.

لە ولاتانی دواکەوتوو بن دەستی وەك کوردستان پشتیوانی جوتیاران و زەحمەتکیشانی کوندی، لە جولانەوە و بەشدار بوونیان نەخشیکی بنەرەتی لە سەر کەوتن دا هەیە.

لنین لە سالی ١٩٢١ دا کوتی : " سەرەرای ئەم واقعیەتە کە کۆمەلانی زەحمەتکیش ـ وەرزیران لە ولاتەکانی موستەعمەرە ـ هێشتا دوا کەوتوون ، بەلام لە قۆناخەکانی دواروژی شورشی جیهانی دا ، دەوری شورشکیری لە رادە بەدەر کرنکد بە جێ دەکەیەن" (لنین. شوێنەوارە کشتیەکان ، بەرکی ٣٢. ل ٤٨٢ روسی)

وەك دەبینین لە کوردستانیش سەرەرای دواکەوتوویی و ژێر دەستی ، هێزی بنەرەتی راپەرین و جولانەوەکانی کوردستان لە وەرزێر و زەحمەتکێشی کوندی بوون و ئێستاش هەر ئەوانن.

* * *

مافی دیاری کردنی چارە نووس و حیزبە سیاسیەکانی کوردستان

وەك باسمان کرد حیزبە سیاسیەکانی کوردستان کە بە چەشنی کشتی لە سەروبەندی شەری دووەمی جیهانی و یا پاش شەر دامەزران و هاتنە مەیدانی خەبات و تێکوشان ، لە وریا کردنەوەی کومەلانی خەلك و راکیشانیان بۆ مەیدانی خەبات و تیکوشانی سیاسیدا نەخشیکی کرنکیان هەبوو ، بەلام نابێ ئەوەش لە بیر بکرێ کە ئەو حیزبانە نەیانتوانی بە وردی و بە شێوەی زانستی و شورشکێری هەل و مەرجی جیهانی و ناوچە و قوناخی خەباتی نەتەوەی کوردیش لیك بدەنەوەو لە جیاتی هێنانە کۆری مەسەلەی کورد وەك نەتەوەیەکی چەند میلیونی دابەشکراو هەول دان بۆ یەکیتی خەبات و تێکوشان لە هەموو بەشەکانی کوردستان مەسەلەی خودموختاری یان لە چوارچێوەی دەولەتە داگیرکەراکاندا هێنا کۆری ، وە بە کردەوە مافی دیاری کر دنی چارەنووسی نەتەوەی کوردیان خستە پشت کوێ ، وە ئەم دابەش کر دنەی کوردستانیشیان ناراستەو خۆ دان پێدا هێنا. حیزبە سیاسیەکانی کوردستان بە هەڵ ـ کرتنی دروشمی خودموختاری خەتێکی رەشیان بە سەر ئاوات و ئامانج و فیداکاری رێبەرانی جولانەوەی کوردو زەحمەتکیشانی کوردستان دا هێنا. کە لانی کەم لە سەدەی نوزدەوە لە پێناوی ئازادی و سەربەخۆیي کوردستان دا تێکوشابوون و کیانی هەزاران کەسیان لەو رێکایەدا فیدا کردبوو.

بێجکە لەوە بە هەلکرتنی دروشمی خودموختاری ئیتر مەسەلەی کورد لە چوار چێوەی ئەو دەو لەتانەدا قەتیس کرا کە نەك هەر کوردیان بە نەتەوە نەدەزانی وە بە هیج جور دانیان بە مافی نەتەوایەتی کورد دا نەدەهێنا ، بەلکو نەتەوەکانی خۆشیان لە ژێر زولم و زۆرداری دیکتاتوری و سەرەرۆیي دا تولاندبووە ، وە بچوکترین شوێنەواری ئازادی و دیموکراسی کە مەرجی سەرەتایی خودموختاریە لە ولات دا پێ شێلیان کردبو. ئیتر بەم سیاسەتە مەسەلەی کوردیش نەیتوانی لە کۆری سیاسەتی نێو نەتەوەیی دا ـ جێکای خۆی بکاتەوە ، وە بێتە ریزی خەباتی ئەو کەلانە کە دوای جەنکی جیهانی دوهەم بۆ سەر بەخۆیی راپەرین و سەریش کەوتن. لە کاتێکا ئەکەر کەلی قارەمانی ریتنامکلی دەر باوێن ، هیج یەك لەو کەلانەی دوای جەنکی جیهانی سەربەخۆییان وەدەس هێناوە بە قەدرایی کەلی کورد فیدا کاریان نەکردووە و قوربانیان نەداوە.

حیزبە سیاسیەکانی کورد بیئومان بە لێکدانەوەی خۆیان لە سەر ئەو باوەرە بون کە بە هەلکرتنی دروشمی خودموختاری رێکای خەبات بۆ لانی کەمی وەدەس هێنانی مافی نەتەوایەتی کورد دەکەنەوە ، وە لەو رێکایەوە دەتوانن لە چوارچێوەی ئەم ولاتانەدا کە کوردی تێدا دەژی زمان و فەرهەنکی نەتەوایەتی ببووژێننەوە وەتا رادەیەك کارو باری ولات بکرنە دەست و ئەمە خۆی هەنکاویك دەبێ بۆ چارە سەر ـ

←

www.arsivakurdi.org

دیسان . . .

مانکی رابردوومان به خۆشیه وه پیشوا- زی لێ کرد و بۆ ئه‌وه به خه‌یالی که س دا نه یه که ئێمه لایه‌نکریمان له م یان له و کردوه ، به ئانقه‌ست له باسکردنی ئه م مه سه‌له یه خۆمان بوارد ·به تایبه‌ت که رێبه‌رایه‌تی هه‌ر دوو رێکخراوه چه‌ند جار دانیان به‌وه داهێناوه که درێــــژه پێدانی ئه‌م شه‌ره ته‌نیا به قازانجی‌دوژ- منی دل ره‌ش ته‌واو ده‌بێ که کـــــۆماری ئیسلامی ئێرانه· نموونه ی ئه‌م دان پێ دانانه وتوو وێژی ئاغای عومه ری ئیلخا نی زاده ، ئه‌ندامی کومیته‌ی ناوه‌ندی- کۆمه له بوو له کەل رۆژنامه‌ی لوموند که کورته‌ی ئه‌و مان له ژماره‌ی رابردوودا بلاو کرده وه·

راست له‌و رۆژانه دا که ژماره ٥ی "سه‌رده‌می نوێ" ده‌چوه ژێر چاپ، به- یاننامه ی رۆژی ٦/٣٠ / ٦ ٨ی‌ده‌فتــه‌ری نوێنه رایه تی رێکخراوی حیزبی کومو- نیستی ئێران(کۆمه له(مان پێکه یشت· له ده‌ره‌وه‌ی ولات · له و به یاننامه یه‌دا باسی شه‌رێکی خوێناوی نێوان پێشمه‌ر- که‌کانی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران و کۆمه له ، له کوندی قولقولــه کراوه ·هه‌وای به‌یاننامه که وا ده‌کــه- یه نێ که کۆیا کۆمه له "سه‌ر که‌وتنیکی به‌رچاوی وه‌ده‌ست هێناوه ! به‌لام تانوو سینی ئه‌م دێرانه له لایه‌ن حیزبی دیمو- کراتی ئێرانه وه له‌و باره‌وه خه‌به‌رێکمان پێ نه که یشتوه ·نازانین که ئه‌و حیزبه خه‌به‌ری ئه‌و شه‌ره‌ی چون بلاو کردۆته‌وه·

مه سه‌له‌که ئه‌وه‌نده کرنکه که ئێمه ناتوانین چاوه روانی به‌یاننامه‌ی حیزبی دیموکرات بین· چونکه به‌راستی ئه وه جنایه‌تایکی به سامه که به‌یاننامـــه ی کۆمه له باسی ده‌کا · به‌یاننامه‌ی کۆمه‌له زیانی قورسی حیزبی دیموکرات راده‌که یه نێ که ته‌رمی ١٧ پێشمه‌رکه‌ی حیز ب له مه‌یدانی شه‌ر دا به حێ ماون· دو و- پێشمه‌رکه‌ی کۆمه له ش کوژراون ·

ئه‌کەر ئه‌ژماری کوژراوه‌کان هه رلـــه‌م سنووره‌دا رابکرین، لانی که م نوزد ه- پێشمه رکه‌ی کورد به ده‌ستی یه کـــتر به کوشت چوون· ئه‌وه‌ش له هه‌ل ومه ر- جێکدا که ته‌نانه‌ت به کوێره‌ی نێوئاخنی هه مان به یاننامه "کوردستانی ئێــران له لایه‌ن کۆماری ئیسلامی ئێرانـــه وه کراوه به ولاتیکی میلیتاریزه"·

به یاننامه‌ی کۆمه‌له هۆی ئه م شه‌را نه له وه‌دا ده‌زانێ که کۆیا رێبه‌رایه‌تی حیزبی دیموکراتی کوردستان له "قبول کردنی شه‌ر راکرتنی بێ قه‌ید و شـــه رت تـــی کۆمه‌له بۆ ده‌ست پێکردنی وتوویژ و که یشتن به ئاشتیه‌کی دیموکراتیانه له کوردستان " خۆ ده‌بویرێ· لـــــه‌م پێوه‌ندیه دا ئه‌م پرسیاره بۆ ئێمه دێته کۆرێ، که ئه‌کەر رێبه‌رایه‌تی هه‌ رتـك رێکخراوه راست ده‌که‌ن وه‌مه به ستیـــان پارێزکاری ئامانجه‌کانی نه‌ته‌وه‌ی کورده. چۆن پێشی شه‌ری براکوژی پێشمه‌رکه کا نـــی ئه‌م دوو رێکخراوه یه ناکرن ؟ ئه‌کەر ئه و مه سه‌له یه راسته که ئه‌م شه‌رێبرا کوژیه به زیانی حو لانه‌وه‌ی رزکاریخوا- زی- نیشتمانی‌کوردستان وبه قازانحـــی دوژمنانی حو لانه‌وه‌یه ، ئه‌و ده‌م پێشکری له و شه‌ره ده بێته ئه‌رکی ده‌رجه یه کـی رێبه‌رایه تی ئه‌م دوو رێکخراوه یه وپێو- یسته به هه موو تواناوه و له هه‌ر رێکه یه که وه بێ، پێشی ئه‌م شه‌ر و پێـــك هه لپرژانه بکرن· راستی ئه وه‌یه کـــه رێبه رایه تی‌هه رتك رێکخراوه له پله‌ی یه که م دا ته نیا قازانج وبه‌رژه‌وه‌نـــدی ده‌سته یی خۆیان به کرنك ده‌زانن، وه - هه ر یه ك به جورێك له یه‌نا وشه وزارا وی پوچ ودانا شراودا خۆیان له‌وه ده‌پار- ێزن که به شێوه یه‌کی ئوسولی له کـــه‌ل مه سه‌له‌که به ره‌و رووبن · کۆمــه لــه ئه‌وه‌ی به مه‌رحی کۆتایی پێ‌هێنانی شه‌ر داناوه که حیزبی دیموکرات بێ قه‌ید و شه‌رت شه‌ر راکرتن بسه لمێنێ· هـــه ر وه‌ك شه‌ری نێوان ئه‌م دوو رێکخراوه یـه کارێکی هه‌ره‌مه وئاسایـي بێت وایه! رێبه‌رایه‌تی حیزبی دیموکراتیش بـــه‌و مه‌رحه له‌کەل کۆمه له وتو وێژ ده‌کات، که ئه‌و رێکخراوه یه حیزبی دیموکرات به حیزبێکی شۆرشکێر بزانێ· ما نـــای مه رحـی ئه‌م دوو لایه نه چیه؟ ئه‌م مه‌ر جانه به کرده‌وه مانایان ئه وه‌یه که : یه که م کوشتن وبه یه‌کتر به کوشت دا- نی پێشمه‌رکه‌ی کورد ، کارێکی ئاسایي و بێ نه‌فاوه‌ته که هه‌موو رۆژ و سه‌عاتـــان ده‌توانێ دوویات بکریته وه· دووهـــه م فرمانی یه کیتی به شه حور به‌حوره‌کانی هێزه کانی جو لانه‌وه‌ی میللی‌شورشکێری کوردستان نه‌ك هه‌ر کرنکی ده‌ره‌حه یه‌ك نیه ، به‌لکوو مه سه‌له‌یه‌که وا به هاسا نی بۆ له‌بیر چوونه‌وه و به سه‌ردا تـێ- په‌ر بوون نابێت ·

نه خێر! ئاغایانی رێبه‌رانی کۆمه- له ودیموکرات ! کوشتن وبه‌کوشت دانی پێشمه‌رکه‌ی شۆرشکێر له هه‌ر دوو لاو ه حنایه ت و تاوانه· جنایه تیکی به سام که ناکرێ به سه‌ری دا باز ده‌ی ·

نه خێر ! ئاغایانی رێبه‌رانی کۆ- مه له و دیموکرات ! یه کیتی ریزه‌کا- نی حو لانه‌وه‌ی شۆرشگێری نیشتمانـــی کوردستان له هه‌ل و مه رحی ئێستا د ا نه‌ك هه‌ر مه سه‌له‌ی بنه ره‌تی حو لانه‌وه یه، به لکوو مه سه‌له‌ی مان ونه‌مانـه· به‌زمانی ساکار ئه‌مه به و مانایه یـــه که فرمانی یه‌کیتی ریزه‌کانی حه‌باتــی حو لانه وه به سه‌ر کشت مه‌سه‌له‌کانـــی دیکه دا ، وه‌ك مه‌سه‌له‌ی ده‌سته یـــي و یان به روالەت ئیده‌ئۆلۆژی و شتی دیکه زێده‌یي هه‌یه، وه ته واوی ئه وانـــه ئه شێ بکه‌ونه ژێر تیشکی یه کیتـــی ریزه‌کانی حوو لانه وه ·که وابوو هه ول دان بۆیه کیتی ریزی حو لانه‌وه‌ی رزکاری خوازی نیشتمانی کوردستان وهه‌ر وه‌ها تێکۆشان بۆ لابردنی کیرو کرفتی سه ر رێکای به حێ که‌یاندنی ئه‌م یه کیتی یه ئه‌رکی هه‌ره کرنك و بنچینه‌یی هه رتك رێکخراوه یه · له به‌ر چاو نه‌کرتنی ئه‌م ئه‌رکه ده‌ره‌جه یه‌ك و بنچینه ییه ، هه- له یه کی مێژوویـیه که ده‌کاته خه‌یانه‌ت· مه سه‌له‌که له باری هه ل ومه‌رجی‌ئێستا- وه له به‌ر چاو ده‌کرین، واته داکیرکرد- نی نیزامـی ته‌واوی کوردستانی ئێران، له لایه‌ن هێزه چه‌کداره‌کانی کـــۆمـــاری ئیسلامی یه‌وه· بۆ ئه‌وه هه‌ر له خۆ و ه قسه‌مان نه‌کردبێ، ئاکاداریه‌کانی هه‌رتك رێکخراوه به به‌لکه دێنینه وه·

دوا بولتنی خه‌به‌ری ژماره ١٥٧ ی - حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئیرانمان له به‌ر ده‌ست دایه ·به کوێره‌ی هه والی ئه‌و خه‌به‌ر نامه یه له چه‌ند شه ری حیا- وازدا ، ٢١٣ که‌س‌له له‌شکری دوژمن بـــه ده‌ستی پێشمه‌رکه قاره‌مان وکیان له‌سه ر ده‌سته‌کانی حیزبی دیموکرات کوژراون و ١٧ که‌سیش به دیل کیراون· له‌م شه‌را نه دا ته‌نیا دوو پێشمه‌رکه‌ی حیـــز ب شه هید بوون· بریندار و یا ون بــــووی دوژمن نه هاتوونه نێو ئه‌م ژماره یـــه· دوا بولتنی خه‌به‌ری کۆمه له شمان لــه لایه ·به کوێره‌ی هه والی ئه‌م خه بـــه‌ر نامه‌یه‌ی ژماره٦ ١٢، پێشمه‌رکه‌ی کۆمه له ٤ ٣ که‌سی دوژمنیان کوشتوه، بـــێ ئه وه که خۆیان زیانیان پێ بکات·

نه‌ختێ له‌م ئه‌ژمارانه ورد بینه وه،ئـه‌و ده‌م له کەل ئه‌ژماری به‌یاننامه‌ی کۆمه‌لـه سه‌باره‌ت به شه‌ری دوایي له‌کەل حیزبـــی دیموکرات به‌رئاوردی بکه ین : به کـــو یره‌ی به یاننامه‌ی کۆمه له، ١٧ کــه س له پێشمه‌رکه‌کانی حیزبی دیموکرات له شه‌ری کۆمه له دا شه هید بوون و دوو که سیش به دیل کیراون· دوو پێشمه‌رکـــه‌ی کۆمه‌له‌ش شه‌هید بوون· واته له‌راستی‌دا حیزبی‌دیموکرات ده‌یتوانی به‌و١٩پێشما رکه‌یه دووهه‌زار وچوارسه‌ت که‌سی‌دوژمن له مه‌یدانی شه‌ر وه‌ده‌ر بنێ· کۆ مه‌له ش به‌م دوو پێشمه‌ر که‌یه ده‌یتوانی لانـــی که م هه‌شتا که‌سی دوژمن له به‌ین به‌ری· داخوا درێژه پێدانی ئه‌م شه‌ره خزمـه‌ت نیه به هێزه داکیرکه‌ره‌کانی کـــۆماری ئیسلامی ئێران ؟ هه‌ر وه ها خزمه ت به هێزه‌کانی داکیرکه‌ری کۆماری ئیسلامـــی خه‌یانه‌ت نیه به ئامانج و ئارما نـــــی حو لانه وه‌ی رزکاریخوازی کوردستان؟

ئه‌و پێشمه‌رکانه‌ی حیزبی دیموکرا- تی کوردستان که له به‌رامبه‌ر کوشتنـــی ٢١٣ که‌سی دوژمن وبه دیل کرتنی ١٧که‌س له هێزه‌کانی کۆماری ئیسلامی، ته‌نیا دو که‌سیان شه‌هید بوه، چۆن وابه حارێـــك له کەل کۆمه له ١٧ که‌سیان لێ ده‌کوژرێ و تووشی ئه‌و خه‌ساره که‌وره‌یه ده‌بن؟ کومان له‌وه‌دا نیه بۆسه یان بۆ دانراوه‌و له که‌مین که‌وتوون· داخوا بۆسه دانانه- وه بۆ هێزه خۆ مالیه کان ، له کەل‌ئیدئعا نه‌بوونی پێك هه لپرژانی چه‌کدارانـــه له ناوچه کانی کوردستان یه‌ك ده کرێته- وه ؟ بێکومان نـا · له به‌یاننامه‌ی کۆ- مه له‌دا کوتراوه که حیزبی دیموکرات- پاش هه ولدانی چه ند مانکه ، توانیویه تـی‌هێز بۆ ناوچه کانی خوارووی کورد- ستان بنێرێ· داخوا بوونی پێشمه رکه‌ی حیزبی دیموکرات له ناوچه‌کانی‌خوارووی کوردستان به زیانی حو لانه‌وه‌ی رزکـاری خوازی- نیشتمانی کوردستانه ؟ داخـوا ته‌نیا ده‌بێ هێزه چه‌کداره‌کانی کۆماری ئیسلامـی له خوارووی کوردستان حێکیر بن و به سه‌ر ناوچه‌دا زال بن ؟

چـۆن ده‌کرێ له ئاکامی پر له‌کاره- ساتی ئه‌م شێوه بۆ چوون وهه‌لوێستـــه چاو بپۆشرێ ؟

ئێمه به ئاشکرا راده‌که‌یه نین کــه کوشتن و یا به کوشت دانی پێشمه‌رکه‌ی کورد له شه‌ری براکوژیدا تاوان وحنایه- تیکی که‌وره وبه سامه· به رێوه بـــه‌رو کارکێرانی ئه‌م حنایه ته له هه‌ر لایه که وه بن مـه حکوومـن · ئێمه به ئاشکـــرا راده‌که یه نین له به‌ر چاو نه‌کرتنی یه- کیتی ریزه‌کانی خه‌باتی حو لانه وه‌ی کورد له هه ل و مه‌رحـی ئێستادا ، هه له یه‌کی مێژوویـیه وسه‌ر ده‌کێشێته خه‌یانه ت·

ئێمه له ته‌واوی حیزب و رێکخراوه سیاسیه‌کانی کورد له به‌شه حیاوازه‌کانی ئێران وعیراق وتورکیاداوا ده‌که ین کــه له حاست ئه‌م کاره‌سات وتراژیدیه بــــێ نه‌فاوت نه‌بن وخۆ کێل نه که‌ن· پێو یسته ئه‌م حیزب و رێکخراوانه بۆ برانه‌وه‌ی - ئه‌م شه‌ر و کێشه یه ده‌ست به کار بن· له‌م نێوه دا نه حشی یه‌کیتی نیشتمانی کوردستانی له عیراق ده‌توانێ له هه‌موان به‌ر چاو تر بێ· چونکه ئێستا رێبه‌رایه تی حیزبی دیموکرات و کۆمه له‌لـــه ناوچه‌ی پارێزکاری ئه‌و رێکخراوه یـــه‌دا ده‌ژین · ئه‌کەر رێبه رایه‌تی حیزبی دیمو کرات و کۆمه له ، ئاماده نه‌بن بۆ برانه وه‌ی خێرای ئه‌م شه‌ری براکوژیه بـــــه شێلکیری هه‌نکاوی سیاسی و کرده وه‌یـی هه لێنن، ده‌بێ به توندی بایکوت بکرێن و هه‌موو حوره پێوه‌ندیه ك له کەل ئـه‌وان رابکیرێت·

پێشمه‌رکه‌ی کورد رۆله یه کی کیان فیدایه که ته‌نیا و ه ته نیا بۆمافی‌ره‌وای نه‌ته‌وه‌که‌ی، واته رزکاری له چنك داکیر- که‌ران چه‌کی ده‌ست داوه‌تێ· کوشتن وبه کوشت دانی پێشمه‌رکه له شه‌ری براکوژی دا ، بێجگه له حنایه ت و خه‌یانه‌ت هیچ مانای دیکه‌ی نیه· سزای حنایه‌تکاریـش مه علوومـه · بـۆل ه

www.arsivakurdi.org

سەردەمی نوێ

لەلایەن دەستەی نووسەرانەوە دەر دەچێ

سالی یەکەم ژمارە ٦ پوشپەری ١٣٦٥ هەتاوی ژوئیە ١٩٨٦ نرخی ٦ کرونی سویدە

دیسان جنایەتێکی دیکە

ئێمە لە هەوەلین ژمارەی "سەردەمی نوێ"دا نووسیمان کە بۆهێنانە گۆڕی ناکۆکی نێوان حیزب وڕێکخراوە کوردیەکان، لە لاپەڕەکانی ئەو ڕۆژنامەیەدا جێگە نیە • نێوئاخنی پێنج ژمارەی بلاو کراو، نیشانی دا کە ئێمە بە لێنی خۆمان بردۆتە سەر ولە بەر چاومان گرتوە•
بێجگە لەوە ئێمە لە سەر ئەو باوەرە بووین و ئێستاش لامان وایە کە لە بارەی هەلوێست گرتنی حیزب وڕێکخراوە سیاسیەکانی کوردی، تا ئەو دەمەی کە لە گەل قازانجی گشتی جولانەوەی رزگاریخوازی نیشتمانی کوردستان نەکەوێتە ناتەباییەوە، ئێمە هەلوێست ناگرین• بەلام بە ئاشکراش رامانگەیاند، کاتێك کە قازانجی گشتی وئوسولی بنچینەیی جولانەوە بێتە گۆڕێ، بە لێبراوی دەی کوتین ولە قاوی دەدەین•

ئاشکرایە کە یەکیتی ریزی خەباتگێرانی جولانەوەی رزگاریخوازی نیشتمانی لە هەموو بەشەکانی کوردستان دا، مەسەلەی بنەرەتی و تەوەری(محور) جولانەوەیە •هەر لەو کاتەش دا، یەکیتی ریزی خەباتگێرانی جولانەوە، چەکی هەرە تیژی بەرەنگاری وبەربەرەکانی لە گەل داگیرکەران وتێك شکاندنی پەلاماری نیزامی و سیاسی وفەرهەنگی ئەوانە • داخوا ئەم قسانە هیچ پێویستیان بە شاهید وبەلگە هەیە؟
ئێمە لامان وایە مەسەلەکە ئەوەندە روون وئاشکرایە، تاقیکردنەوەی دەیان سالی رابردوو بەکردەوە ئەوەندە زۆرە کە تەنیا کەسانی نائاگا و قین لەسك دەکارن بروا بەوە نەکەن• دوژمنانی جولانەوەی شورشگێری نیشتمانی کوردستان بە درێژایی مێژوو تەنیا بە چەکی دووبەرەکی نانەوە توانیویەتی جولانەوە تووشی ناکامی بکەن و هەموو جاری خوێنی هەزاران هەزار رۆلەی قارەمانی کوردستان بە فیرۆ بدەن•
مەسەلەیەکی کە بەتایبەت لەم دووسالی دوایی دا بۆتە هۆی نیگەرانی و خەفەتی دۆستان ولایەنگرانی راستەقینەی جولانەوەی رزگاریخوازی نیشتمانی کوردستان، پێك هەلپرژانی چەکدارانەی نێوان حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران و کۆمەلەیە • دەستەی نووسەرانی "سەردەمی نوێ" بە بلاو کردنەوەی دەقی پەیامی موکری بە بۆنەی چل سالەی دامەزرانی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێرانەوە٭ نیشانی دا کە لە گەل ئەو شی کردنەوەیە لە بارەی پێك هەلپرژانی حیزبی دیموکرات و کۆمەلە موافیقە• لەو پەیامەدا ریشەی سەرهەلدانی ئەم ناکۆکیانە کە بوون بە هۆی شەری خوێناوی و چەکدارانە لە کوردستان، بە شێوەیەکی زانستی روون کراوەتەوە و بە ئاشکرا ریگەی زالبوون بەسەر ئەم قەیرانەدا نیشان دراوە • ئێمە شەر راگرتنی چەند مانگی

بۆل ٢

مافی دیاری کردنی چارەنووس ...

یاد داشتی سەردەبیر

"سەردەمی نوێ" بۆ پارێزکاری لە مافی رەوای نەتەوەی کورد، وەك نەتەوەیەکی خاوەنی ناو ونیشانی تایبەت و خاوەنی مێژوو، وە رابردووی گەلێك دوور ودرێژی پرشنگدار، کە داگیرکەران قەت نەیانتوانیوە خسوسیاتی نەتەوەیی وفەرهەنگی ئەو لە بەین بەرن، پێك هاتوە• ئەو ئامانجانە یەکجار بەرز وبەنرخ وهەر لەو کاتەشدا خاوەنی روکەری جیاوازن• ئەو هەل و مەرجە تایبەتیەی کە بەداخەوە بە درێژایی چەند سەت سالی دواییدا بەسەر کوردستان دا حاکم بوە، بۆتە هۆی ئەوە کە پێگەیشتنی مێژوویی بەشە جیاوازەکانی کوردستان بە شێوەی جیاوا و بە رێبازی جور بەجوردا بچێتە پێش• جیاوازی هەل ومەرج لەم یالەو بەشی کوردستان هێندی جار لەرادە بەدەر بوە•
بۆ نموونە، چۆن دەکرێ چاو لەم راستیە بپۆشرێ کە کوردەکان بێلومان پاشماوەی قەومەکانی مادن کە لە بەشێکی هەراوی رۆژهەلاتی نێوەراست دا حکومەتێکی بە هێزیان هەبوە پێش ئەوە کە عەرەبی ئێستا وتورکەکان ئەو قوناخەیان بڕیبێت• لەبارەی رەگەزی وتایبەتیەکانی زمانەوە، فەرقی نێوان کوردێك و عەرەبێك، لە گەل فەرقی نێوان کوردێك وفارسێك وەك یەك نیە•
لە باری مێژووییەوە، قەومەکانی تورکی موهاجیر، گەلێك پاش ئەوە کە کوردەکان لە ولاتی خۆیان داسەقام گرتوو بن، وە دەولەت وکۆمەلی تایبەتی خۆیان پێك بێنن، هاتوونە ناوچەی ئاسیای پچوك• تەئسیری ئایینی ئیسلام کە لە بنەچەکەوە دینی عەرەبان بوو، وە بە زۆری شیر بەسەر قەوم ونەتەوەکانی دیکەدا سەپێنرا و بوو بە هۆی پەیدابونی فەرهەنگی ئیسلام• وەقەوم ونەتەوەکانی کە موسلمان ببوون لە دامەزرانی ئەو فەرهەنگە وپەرەکرتنیدا بەشدار بوون، لەگەل ئەم راستیە کە حکومەتی ئالی عوسمان لە بنەمادا حکومەتیکی ئایینی بوە وتایبەتی قەومی تورك نەبوە ئەوانە زار گوتن ومەسەلەیەکن کە شوێنەواری خۆیان لە پێوەندی نێوان قەوم و نەتەوەکانی دانیشتوانی نێو سنوورەکانی ئیمپراتوری ئالی عوسمان دا بە جێ هێشتوە•
پەیدا بوونی دەولەتان لە سەر بناخەی "ئەتاناسیون" زارکۆتنیکی ترە کە ریشەی لە ئالووگۆڕی ژێرخانی ئابوری و پێ کرتنی بورژوازی سەنعەتیدا هەیە ئەتاتورك و رەزاشا هەر یەك بە شێوەیەك و بەلام بە رێبازیکی لێك نیزیلدا بە کەلك وەرگرتن لە نەخشەی گشتی ئیمپریالیستەکان کە بریتی بوولە کەما-

بۆل ٣

لەم ژمارەیەدا :

★ چەند رووداوی مانگی جۆزەردان

★ ئێمە وخوێنەران

★ ضمیمە

www.arsivakurdi.org